

Содржина на предметните програми

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ПРВА ГОДИНА, ПРВ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 1

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 1				
2.	Код	ЗП1 МЈ1				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи и теоретски знаења: од областа на лингвистиката, за историскиот развој на македонскиот јазик, за македонскиот стандарден јазик на фонетско-фонолошко ниво, од аспект на правописот и на правојорот, за неговата структура и начин на функционирање, што на студентите ќе им овозможи свесно и одговорно да се однесуваат кон дидактичкиот говор заснован врз почитување на стандардната норма на македонскиот јазик; да ја развиваат и да ја негуваат културата на усното и на писменото изразување и творење; да го развиваат стилот на пишување и на говорење во секојдневната и во јавната комуникација.					
11.	Содржина на предметната програма: Јазикот како систем за општење; јазикот и говорот; говорот и писмото; класификацијата на јазиците; историски развој на македонскиот јазик; усвојување на основните теориски знаења од областа на фонетиката и на фонологијата на македонскиот стандарден јазик (глас, фонема, буква; гласовен систем и гласовни промени; акцент и акцентски целисти); правопис и правојор на македонскиот јазик.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови: Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода			80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Маленко, Б., Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1	Арс ламина
	2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/ Култура	
	3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	
	22.2.	Дополнителна литература			
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Спасов, Љ., Савицка, И.	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	Детска радост	1997
2.	Бојковска, С., Минова-Гуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997	
3.	Конески, Б.	ГраMATика на македонскиот литературен јазик	Детска радост	1999	

Реден број на прилогот: 2

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Албански јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	ЗП1-АЈ1			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на лингвистиката и на комуникацијата, да се запознаат со историјата на мајчиниот јазик, со структурата и функционирањето на системот на стандардниот јазик, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето како предуслов за ефикасна употреба на литературниот јазик, да стекнат потребни компетенции за работа со деца кои започнуваат да ги усвојуваат гласовниот и морфолошкиот систем на албанскиот стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Општа лингвистика: Поим за комуникација и видови комуникација; Јазикот како средство за комуникација и видови јазик; Лингвистиката и другите науки; Јазикот и говорот; Говорот и писмото; Класификација на јазиците. Краток преглед на историскиот развој на мајчиниот јазик. Структура на јазикот: <i>Фонетика и фонологија:</i> поим за фонема; поим за глас и за буква; правопис и правоговор, со посебен осврт на правилата на правоговорот; говорен апарат; гласовен систем; гласовни промени; акцент; <i>Морфологија:</i> поим за морфема и видови морфеме; зборообразување, морфолошка класификација на зборовите.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Кадриу, В.	Албански јазик со култура на изразувањето 1 и 2	Албас
		2.	Агалиу, Ф. и др.	Граматика на албанскиот јазик 1	АНА & ИЈЛ
		3.	Хамити, А.	Фонетика и фонологија на албанскиот стандарден јазик	Национална и универзитетска библиотека ;Св. Климент Охридски:, Скопје
		2019			2011
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
Година					
1.		Мемушај, Р.	Увод во лингвистика (некои делови)	Дитуриа	
2.	Челику, М. и др.	Практична грамика на албанскиот јазик	Тоена		
3.	Рака, Ф.	Историја на албанскиот литературен јазик	Бленди		
				2002	
				1998	
				1997	

Реден број на прилогот: 3

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Турски јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	ЗП1-ТЈ1			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целите на наставата по предметот Турски јазик со култура на изразувањето 1 е студентите да стекнат теоретски знаења за турскиот јазик како средство за комуникација и основа на писменоста како и практични знаења од јазичната норма. Изучувајќи ги единиците на сите нивоа на јазичниот систем и односите помеѓу нив, студентите ќе можат на адекватен начин своите знаења да ги пренесат и на своите идни ученици. Изучувајќи ја структурата на јазикот, студентите ќе го разберат системскиот карактер на турскиот јазик, ќе разберат како е можно со помош на определен број на фонеме да се пренесат сите информации, да се создава литература со научна и со уметничка вредност.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ФОНЕТИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комуникација; - Класификација на јазиците; - Раслојување на турскиот јазик; - Јазикот како систем за сигнификација; - Разни форми на изразувањето (исполнувањето) на јазикот – разните јазични системи; - Фонетика. <p>II. МОРФОЛОГИЈА</p> <p>Зборовите и видови зборови:</p> <p>Именки: Определбата на именките како зборовна група; Поделба на именките; Граматички категории кај именките: број и деклинација кај именките; Функции на именките во реченицата; Форми за обраќање на именките.</p> <p>Придавки: Определба на придавките како зборовна група; Класификација на придавките според содржината и функцијата;</p> <p>Заменки: Лични заменки; определба, граматички категории (лице, број); Функцијата на заменките во реченицата; Показни заменки; Употребата на показните заменки; Неодредени заменки.</p> <p>Глаголи: Определба на глаголите како зборовна група; Морфемска структура на глаголите; Класификација на глаголите; Безлични глаголи; Граматички категории кај глаголите; Граматичката категорија вид и граматичката категорија време кај глаголите (временски форми кај глаголите); Конјугацијата (I, II, III) кај глаголите; Индикативност кај глаголите, конјуктив; Кондиционал, оптатив, незасисатив, императив, инфинитив, партицип, герундиум, помошни глаголи и др.</p> <p>Прилози: Определба на прилозите како зборовна група; Класификација на прилозите според значењето; Граматичка категорија степен кај прилозите; Функција на прилозите во реченицата.</p> <p>Предлози: Определба на предлозите како зборовна група; Функција на предлозите во реченицата.</p> <p>Сврзници: Поделба и употреба.</p> <p>Извици: Определба на извиците како зборовна група и употреба.</p>				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Muharrem ERGİN	<i>Türk Dil Bilgisi</i>	Boğaziçi Yayınları	2019
		2.	Necati DEMİR	<i>Türkçe Dil Bilgisi</i>	Altınordu Yayınları	2022
	3.	Tahsin BANGUOĞLU	<i>Türkçenin Grameri</i>	Türk Dil Kurumu Yayınları	2015	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sedat BALYEMEZ	<i>Dil Bilgisi Üzerine Açıklamalar</i>	Pegem Akademi Yayıncılık	2021
		2.	Haydar EDİSKUN	<i>Yeni Türk Dil Bilgisi</i>	Remzi Kitabevi	2017
3.		Şerif AKTAŞ; Osman GÜNDÜZ	Türkçe Yazılı ve Sözlü Anlatım	Akçağ Yayınları	2021	

Реден број на прилогот: 4

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за припадниците на заедниците)			
2.	Код	ЗП1-МЈ1з			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	2
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на лингвистиката; да се запознаат со структурата и со начинот на функционирање на македонскиот стандарден јазик на фонетско-фонолошко ниво и во однос на правописната и на правоговорната стандарднојазична норма; да стекнат знаења од културата на изразувањето за да можат правилно да пишуваат и да се изразуваат на македонски стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Уسوјување на основните поими од фонетско-фонолошкиот систем на современиот македонски јазик (глас и фонема, поделба на гласовите и гласовни промени, акцент и акцентирање) и на правилата што се однесуваат на македонскиот правопис и правоговор.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	60 часа			
14.	Распределба на расположливото време	30 часа наставни активности 30 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	15 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маленко, Б. Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1	Арс ламина	2021
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/Култура	2017
		3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
		22.2.	Дополнителна литература			
			Реден број	Автор	Наслов	Издавач
	1.		Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
	2.					
3.						

Реден број на прилогот: 5

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на филозофијата			
2.	Код	ЗПН ОФ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание и образование			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. Светлана Камџијаш			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да ги сознае принципите на мислење, да има увид во основните идеи на човештвото и нивниот развој низ епохите, да се здобие со алатки за преиспитување и обмислување, да стекнат способност за самостојно донесување судови и заклучоци. Да се осособи за критичко размислување, да ги користи аналитичкиот и синтетичкиот метод, да развие творечки дух – преку запознавање со: основните филозофски категории; изворите и проблемите на филозофијата од нејзиното настанување до денес, како и нејзиното влијание во општиот, цивилизациски контекст, формирањето на погледот на светот и во образовно-воспитниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на филозофијата; Гранки на филозофијата; Античка филозофија; Средновековна филозофија; Филозофија на новиот век: Филозофија на ренесансата; Рационализам и емпиризам; Француски просветители; Германски класичен идеализам; Современи филозофии.				
12.	Методи на учење: интерактивен теориски, заеднички проекти, самостојни задачи.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (анализа на филозофски текстови и книги), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Завршен устен испит максимум 50 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство на предавањата, прочитана книга од областа (семинарска работа)			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација/ евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мухиќ, Ф.	„Смислата и доблеста,,	Киро дандаро, Битола	2007
		2.	Јосифовски, Ј.	„Филозофија“	Просветно Дело	2002
		3.	Платон	„Гозба или за љубовта, Федар или за убавината“	Култура, Скопје	1979
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Платон	„Одбраната Сократова, Критон и Фајдон“	Македонска Книга, Скопје	1983
		2.	Аристотел	„Метафизика“	Култура, Скопје	1981
	3.	Ерих Фром	„Уметноста на љубовта“	Ѓурѓа, Скопје	2002	

Реден број на прилогот: 6

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Општа педагогија			
2.	Код	ЗП1 ОПЕ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.д-р Розалина Попова-Коскарова проф.д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења, но и да градат иставови и вредности од Општа педагогија како основа за изучување на останатите педагошки дисциплини и да се оспособат стекнатите знаења да ги применат во извршувањето на својата идна професија- наставник.				
11.	Содржина на предметната програма: Педагогијата и нејзиниот предмет на проучување. Научното определување на педагогијата; Систем и содржина на педагошките дисциплини; Педагогијата во системот на науките; Развојот на педагошката мисла; Воспитанието и образованието низ историските епохи; Основни педагошки категории и поими; Фактори за развојот на личноста (биолошки, средински, активност на личноста), Детерминантите на развојот на современата педагошка наука; Воспитно-образовната цел; Подрачја на педагошко делување во процесот на развој на личноста (интелектуален аспект, работно-технички, физичко-здравствен, морален, естетски и емоционален); Стереотипите и предрасудите во образованието и можностите за нивно надминување Општи карактеристики на воспитно-образовниот (училишен) систем, Системот на образованието во Р. С. Македонија; Странски, европски воспитно- образовни системи. Критика на школскиот систем во светски размери и појавата на алтернативни училишта.				
12.	Методи на учење: интерактивни методи: разговор, дискусија, дебати, презентации (усни, писмени), студии на слуај, демонстрација, критички осврти, компарација, текст- анализа (анализа, синтеза, евалуација).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	60	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40	
17.	Начин на оценување усмено или писмено				
	17.1.	Тестови	2 (теста/ колоквиуми) најмногу до 70 бодови заедно		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	Најмногу до 20 бода		
	17.3.	Активност и учество	Најмногу до 10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За редовните студенти редовност на предавања и доколку не се положат колоквиумите, се оди на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попова-Коскарова, Р	Вовед во педагогијата	Ка Ел Е- принт	2019
		2.	Xheladin Murati	Pedagogjia e përgjithshme	Logs-A	2004
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попова-Коскарова, Р	Општа педагогија	Универзитет Св.Кирил и Методиј Скопје	2011
		2.	Musa Kraja	Pedagogjia	Mileniumi i ri	2006
3.		Атанасоска, Т. Петрова Ѓорѓева, Е.	Општа педагогија	Педагошки факултет, Битола	2008	

Реден број на прилогот: 7

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на личноста			
2.	Код	ЗП1 ПСЛ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Осознавање на основните поими на психологијата на личноста и на разликите меѓу научните и ненаучните концепти за личноста, формирање на позитивен став за различностите и специфичностите на личноста на секој поединец.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на психологијата на личноста, методи и техники; Поим за личност; Структура на личноста - црти, темперамент, карактер, волја; Динамика на личноста – мотивација и мотиви, фрустрации и конфликти, реакции на фрустрации и конфликти; Фактори на развојот на личноста; Теории на личноста – Фројдова психоаналитичка теорија; Типологии на личноста; Базични психолошки процеси и функции – осети и перцепции, учење, помнење и заборавање, емоции, мислење; Основи на социјалната психологија – ставови, предрасуди, вредности, конформизам, групна динамика. Поим и нарушувања на психичкото здравје – неврози, психози, психопатии, ментална хигиена.				
12.	Методи на учење: Предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа семестрално			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа за наставни активности 75 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	1 - мин. 18 макс. 35 бодови 2 - мин. 18 макс. 35 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бодови	5 (пет) (F)		
		51-60 бодови	6 (шест) (E)		
		61-70 бодови	7 (седум) (D)		
		71-80 бодови	8 (осум) (C)		
		81-90 бодови	9 (девет) (B)		
		91-100 бодови	10 (десет) (A)		

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бодови на секој од двата предвидени теста				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Рот, Н. & Радоњик, С.	Психологија	„Просветно дело“, Скопје	1980
		2.	Керамичиева, Р.	Психологија во образованието и воспитанието	„Просветно дело“, Скопје	1996
		3.	Rot, N.	Psihologija ličnosti	„Zavod za udžbenike i nastavna sredstva“, Beograd	1994
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Hrnjica,S.	Opšta psihologija sa psihologijom ličnosti	„Naučna knjiga komerc“, Beograd	2000
	2.	Kreč, D. & Kračfild, R.	Elementi psihologije	„Obod“, Cetinje	1976	
3.	Childs, D.	Psychology and the Teacher	“Continuum”, London & New York	2004		

Реден број на прилогот: 8

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја			
2.	Код	ЗП I И			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Бобан Петровски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Досегашните познавања за минатото да се вклучат во добивањето на нови и продлабочени сознанија за историјата и цивилизацијата на Европа и светот од раната антика до нашето современие за појасно разбирање и критички став кон денешницата и очекувања во блиска иднина.				
11.	Содржина на предметната програма: Најраните Речни цивилизации, Хелада и хеленската култура, Стариот Рим и римската цивилизација, балкански држави во антиката и средниот век, Големите миграции, Византиска империја vs Западно царство, Крстоносно движење, Големите географски откритија, Хуманизмот и ренесансна Европа, Османлиската држава и култура, Индустриската револуција и подемот на Европа, империјализмот и Првата светска војна, Европа и Балканот меѓу Двете светски војни, Светот во Втората светска војна, повоениот период и срата на Студената војна, падот на комунизмот во Југоисточна Европа и новото лице на Европа.				
12.	Методи на учење: примена на компаративен и аналитички пристап на предавања, вежби, самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа семестрално			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа за наставни активности 75 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	40	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	35	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Минимум 36 (18+18) бодови, максимум 70 (35+35) бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15		
	17.3.	Активност и учество	15		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно и активно присуство на наставата и комплетирање на зададените обврски			

20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		континуиран			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н.Машкин	Историја на Стариот Рим	Зумпрес	1995
		2.	К.Ациевски – Б.Петровски	Историја на Европа во раниот среден век	Де Гама	2009
		3.	J.Black	Word History	Perragon Inc.	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Е.Hobsbaum	Doba extrema (Istorija kratkog dvadesetog veka, 1914-1991)	Dereta	2002
		2.	Х.Инлацик	Османлиската империја	Слово	2004
	3.	J.Boardman and N.G.L. Hamond (eds.)	The Expansion of Greek World (The Cambridge Ancient History)	Cambridge Univ. Press (Cambridge Histories online)	2008	

Реден број на прилогот: 9

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Спорт и здравје				
2.	Код	ЗП1 СЗ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	2	
8.	Наставник	доц. д-р Славица Новачевска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот Спорт и здравје е студентите да се стекнат со усвојување на нови и усовршување на старите моторни знаења и вештини, подобрување на моторните, морфолошките и функционалните способности се со цел унапредување на здравјето, задоволувањето на потребите за движење, оспособување на студентот за рационално, содржајно и целисходно користење на слободното време како и подобрување на квалитетот на животот во младоста, во зрелата возраст и староста.Стекнување на знаења за структурата, правилата и принципите на тренажниот процес и на специфичностите на тренажната активност.					
11.	Содржина на предметната програма: А. Програм - основен редовен програм - кошарака, одбојка, ракомет, мал фудбал, развој на моторните способности, танцови фитнес програми (аеробик, степ аеробик, пилатес и сл), Б. Програм-изборна настава (самофинсирање)-пливање, скијање, планинарење, логорување, велосипедизам, ролање, фитнес, тенис, лизгање на мраз. В. Програма за студентите со посебни потреби (Физички активности во зависност од дијагнозата на студентот) Г. Програма – спортски натпревари (Факултетски и Универзитетски спортски натпревари) Д. Воннаставни спортски активности					
12.	Методи на учење: Предавање, презентации, дискусија, демонстрации, практични вежби (аналитички, синтетички, комплексен), метод на работа, лабораториска метода и метода на практични активности; индивидуално, фронтално, групно.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	30 часа				
14.	Распределба на расположливото време	2 часа наставни активности 28 часа за други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	2 часови		
		15.2.	Практични вежби	22 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Моторни тестови	4 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	2 часови		
		16.3.	Домашно учење	0 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Моторни тестови			20 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект			20 бодови	
	17.3.	Активности(приказ на иновативни вежби)			20 бодови	
	17.4	Завршен испит			40 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно посетување на наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Интерна евалуација и анкети			
22.	Литература: Попис на литературата во договор со предметниот наставник и библиотека на Факултет за физичко образование спорт и здравје				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.			
		2.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.			
		2.			

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ПРВА ГОДИНА, ВТОР СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 10

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Математика			
2.	Код	ЗП2 М			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на улогата на математиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Изградба на позитивен однос кон математиката и доживување на математиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - Развој на синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - Примена на индуктивното и дедуктивното заклучување; - Познавање и разбирање на фундаменталните математички идеи и поими на коишто се засновува математичкото образование во периодот на ран детски развој; - Познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - Познавање и разбирање на поимите множества, релации и пресликувања и нивно користење за решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Познавање и разбирање на поимот броен систем, позиционен броен систем и месна вредност на цифрата и нивно користење за решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Примена на основните аритметички операции со природни, цели, рационални броеви како дробки и децимални броеви во решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Познавање и разбирање на основните поими од теоријата на броеви и нивна примена во решавање математички задачи и проблеми сместени во секојдневен контекст; - Математичко моделирање на едноставни практични проблеми и ситуации со процена на соодветноста на моделите и интерпретирање на математички модели во реален контекст; - Поставување проблеми и формулирање на текстуални задачи (проблеми) во термини на математичкиот јазик односно јазикот на алгебрата (пропорции, равенки, неравенки и системи на равенки) и користење различни стратегии за нивно решавање; - Познавање и разбирање на геометриските поими: точка, права, рамнина, агол, отсечка, зрак, многуаголник и дијагонали во многуаголник, триаголник, четириаголник и различните видови четириаголници, кружница и круг, полиедри и различни видови полиедри, ротациони тела; - Познавање и примена на системот на мерки; - Решавање задачи за пресметување на периметарот, плоштината и волуменот на геометриски фигури; - Примена на Питагоровата теорема при решавање задачи; - Поставување процена за точноста на решението на проблемот и залагање за квалитет. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Множества и функции: множества, операции со множества, функции и релации; 2. Природни броеви: бројни системи, декадниот броен систем, операции со природните броеви и нивни својства, проценка и заокружување на резултатите од операциите со природни броеви; 3. Теорија на броеви: делители, деливост, прости и сложени броеви, заеднички делители и содржатели, НЗД и НЗС; 4. Цели броеви: множеството на цели броеви, операции со целите броеви и нивни својства, различни репрезентации на целите броеви; 5. Рационалните броеви како дробки: рационални броеви, операции со рационалните броеви, и нивни својства, проценка на резултатите од операциите со рационални броеви; 				

	<p>6. Децимален запис на броевите, проценти и реални броеви: децимален запис на броевите, операции со децималните броеви, проценка и заокружување на резултатите од операциите со децимални броеви, пропорции, правопрпорционална и обратнопропорционална зависност, проценти, проценка и заокружување на проценти, множествата на рационални, ирационални и реални броеви;</p> <p>7. Елементарна алгебра: јазикот на алгебрата, алгебарски израз, равенка, равенство и решение на равенки, линерна равенка со една непозната, линеарна функција, систем од две линеарни равенки со две непознати, неравенка, неравенство и решение на неравенки, решавање на текстуални задачи што се сведуваат на равенка или систем равенки;</p> <p>8. Вовед во геометријата: основни геометриски поими, аксиоми на Евклидската геометрија, многуаголник, дијагонали во многуаголник, триаголник, класификација на триаголниците според аглите, класификација на триаголниците според страните, четириаголник и видови четириаголници, збир на внатрешни агли во многуаголник, кружница и круг, 3D-форми, полиедри и видови полиедри, призма, пирамида, ротациони тела, цилиндар, конус, топка и сфера, набљудување и цртање на 3D-форми;</p> <p>9. Мерење: систем на мерки; поимите за периметар, плоштина и волумен; периметар и плоштина на различни видови четириаголник, на триаголник и на круг; Питагоровата теорема; плоштина на: призма, плоштина на пирамида, плоштина на цилиндер, плоштина на конус, плоштина на топка, волумен на призма, волумен на пирамида, волумен на цилиндер, волумен на конус, волумен на топка; должини, плоштини и волумени на слични фигури.</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 наставни часа 75 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	90 бода (2 писмени теста по 30 бода и завршен испит 30 бода)		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: Редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од Активност и учество) Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за секој од двата писмени тестови			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, англиски (прозорек на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Јакимовиќ, С.	Математика 1	Скопје: Педагошки факултет, УКИМ	2023

		2.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници/е-учебници по математика за деветгодишното основно образование	Министерство за образование и наука на Р. Северна Македонија	2007-2021
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ковачев, Д., Трајков, И.	Математика за педагошки факултети	Скопје: НИП “Студентски збор“	1995
		2.	Различни автори	Избрани поглавја од прирачници за наставници за реализација на наставата по математика во деветгодишното основно образование	Биро за развој на образованието	2007-2021
		3.	Групи автори	Избрани поглавја од <i>Есенска математичка школа</i> (предавања за учениците од IV, V, VI, VII, VIII и XI одделение)	Скопје: Сојуз на математичари на Македонија	2020
	4.		<i>Нумерус</i> , математичко списание за учениците од основното образование	Скопје: Сојуз на математичари на Македонија	Последните 3 годни	

Реден број на прилогот: 11

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на природата				
2.	Код	ЗП2 ОП				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Аднан Кахил				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - стекнување знаења за основните принципи од природните процеси; - запознавање со одредени карактеристики и функцијата на клетките, ткивата, органите и органските системи кај растенијата, животните и човекот; - запознавање со одредени природни појави кои значително влијаат врз квалитетот на животната средина; - оспособување за понатамошно проширување на знаењата од подрачјето на природните науки. 					
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Постанок на животот 2. Клетката како основна организациона единица на животот 3. Автотрофни организми 4. Хетеротрофни организми 5. Основни еколошки параметри и влијанието на човекот врз нив 6. Човекот и неговото здравје. Нарушувања, начини на превентива и препораки за полесно лечење 7. Воздухот и неговите својства. Загадување и заштита 8. Водата и нејзиното значење. Загадување и заштита 9. Основна градба и функции на почвата. Загадување и заштита 10. Горива и греење 11. Бои и светлина 12. Основни карактеристики на природните појави 					
12.	Методи на учење: Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 наставни часа 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	

	17.3.	Активност и учество				10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода				5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода				6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода				7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода				8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода				9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит				Услов за потпис: редовно следење на наставата со најмногу две отсуства. Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите за секој од колоквиумите или изработена семинарска работа.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата				македонски, турски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.	
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓоргоски, И.	Основи на природата (авторизирана скрипта за студентите на ПФ)	Приватно издание	2007
		2.	Ѓоргоски, И.	Основи на биологијата (авторизирана скрипта)	Приватно издание	2006
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Alberts, B., Bray, D., Johnson, A., Lewis, J., Raff, M., Roberts, K., Walter, P.	Essential Cell Biology, An Introduction to the Molecular Biology of the Cell	Garland Publishing Inc, New York & London	2005
		2.		Учебници по природните науки за основно образование		
3.						

Реден број на прилогот: 12

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија на образованието			
2.	Код	ЗП2 СО			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Душка Матевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаење за општа социологија и социологијата на образованието; да се развива критичкото мислење кај нив, и да се оспособат за примена и користење на социолошки знаења во решавање на одделни практични проблеми во воспитно-образовната дејност.				
11.	Содржина на предметната програма: Развојот на социологијата како наука; дефиниции, методи и теории на социологијата; предмет и развојот на социологијата на образованието; социологија на образованието и други сродни науки; функции на образованието; основни теориско-методолошки ориентации во социологијата на образованието; општеството, образованието, училиштето и универзитетот како општествени институции; социолошкиот поим на социјализацијата и етапите на социјализацијата; концепцијата за (не)еднаквост на образовните шанси; образованието и социјалната нееднаквост; образованието и социјалната стратификација, курикулумот во образованието и „скриениот“ курикулум; влијанието на глобализацијата и социјалните промени во образованието; промените во системот на образованието; односот на образованието со другите подсистеми во општеството; влијанието на религијата во образованието; образованието и културата; мултикултурализмот и образованието; демократизација на образованието; етиката и образованието, естетиката и образованието				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 поени Тест 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 поени	
17.3.	Активност и учество		10 поени		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Emil Sulejmani	Sociologjia e arsimit	Fakulteti pedagogjik Shkup	2016
		2.	Златко Жоглев	Социологија на образованието	Педагошки факултет Битола	2002
		3.	Miomir Ivković	Sociologija obrazovanja I tom	Filozofski fakultet Niš	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Stanoje Ivanović	Sociologija obrazovanja (izbor radova)	Učiteljski fakultet Beograd	2005
		2.	Sejfedin Sulejmani	Nocione sociologjike	Interdiskont Shkup	1998
3.		Majkl Haralambos	Uvod u sociologiju	Globus Zagreb	2004	

Реден број на прилогот: 13

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Развојна психологија			
2.	Код	ЗП2 РПС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Студентите да стекнат научни знаења за основните карактеристики на психичкиот развој и на развојните специфичности на психичкиот живот во периодот на раното и средното детство.				
11.	Содржина на предметната програма: Проблеми и дилеми на развојната психологија, општи законитости на развојот, методи на развојната психологија; Преднатален развој – зигот, ембрион, фетус, средината и преднаталниот развој, тератогени фактори; Новороденче – организирано однесување, рефлекс, активности на новороденчето; Моторен развој – постуларен развој, развој на локомоција, прехензија, созревањето и искуството како фактори на моторниот развој; Развој на мислењето – теорија на умствениот развој на Пијаже, структура, функција и развојни фази во мисловните процеси, образовни импликации, Развој на говорот – компоненти на говорот, теории на развојот на говорот, фази во развојот на говорот, билингвалност; Емоционален и социјален развој – ран емоционален развој, експресија на емоциите, редослед во јавувањето и социјализација на емоциите, емоционално и социјално врзување; Развој на поимот за себе – самосознавање, самопроценување, самоконтрола; Морален развој – теорија на моралниот развој на Пијаже, просоцијално однесување.				
12.	Методи на учење: Предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа семестрално			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа за наставни активности 75 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	1 - мин. 18 макс. 35 бодови 2 - мин. 18 макс. 35 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бодови	5 (пет) (F)		
		51-60 бодови	6 (шест) (E)		
		61-70 бодови	7 (седум) (D)		
		71-80 бодови	8 (осум) (C)		
		81-90 бодови	9 (девет) (B)		

		91-100 бодови	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бодови на секој од двата предвидени теста				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николоска, М.	Развојна психологија - детство	Приватно издание	2002
		2.	Smiljanić, V.	Razvojna psihologija	„Zavod za udžbenike i nastavna sredstva“, Beograd	1999
		3.	Shaffer, D.R. & Kipp, K.	Developmental Psychology	“Wadsworth” (Cengage Learning), Boston	2010
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Berk, L.	Dječja razvojna psihologija	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2015
		2.	Donaldson, M.	Um deteta	„Zavod za udžbenike i nastavna sredstva“, Beograd	1982

Реден број на прилогот: 14

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка комуникација			
2.	Код	ЗП2 ПК			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска, проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на наставната комуникација; да се стекнат со комуникациски вештини во наставната дејност; да ги усвојат принципите, формите и методите на интерактивното комуницирање, да усвојат современи стратегии за интерактивно комуникациско решавање на дилемите и проблемите во наставната практика и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање на комуникациските проблеми кај учениците; да развијат (само)критичко мислење; да развијат способност и умешност за апликација на знаењата во воспитно-образовната практика;				
11.	Содржина на предметната програма: Поим, значење и карактеристики на комуникацијата; Општеството, комуникацијата и педагогијата; Комуникацијата во воспитно-образовниот простор; Педагошки вредности на комуникација; Основни комуникациски поими; Компоненти и процеси на комуникацијата; Пораката-воспитно средство; Типови педагошка комуникација; Интерперсоналната/интерактивната комуникација како педагошки и развоен процес; Вербална и невербална комуникација; Комуникацијата и различностите; Асертивна комуникација; Комуникацијата како микропедагошки феномен; Функции на комуникација меѓу наставникот и детето/ученикот; Комуникациски фидбек; Активно слушање; Тимското работење; Форми на комуникација во воспитно-образовниот процес; Комуникациски техники на учење и воспитно-образовното делување; Дебатирање во воспитно-образовните процеси; Комуникациски воспитни техники во функција на позитивна дисциплина во училиштето (индукција, атрибуција, „трет метод“, позитивни очекувања, емпатија, самопроекција и сл); Реституција- воспитна техника; Фактори за успешна педагошка комуникација; Интеркултурна комуникација; Комуникацијата и инклузивноста; Ненасилна комуникација; Наставникот, комуникацијата и менаџирањето на воспитно-образовниот процес; Комуникацијата во функција на социо-емоционално учење Вреднување и евалуација на остварената педагошка комуникација; Комуникацијата како алатка за следење на развојот на дете/ученикот; Метакомуникација во и вон воспитно-образовниот процес; Мотивацијата и комуникацијата во воспитанието и образованието; Деловна комуникација во и вон воспитно-образовниот процес; Комуникациски тон-тон; Основи за успешен јавен настап; Педагошки ефекти од мас-медиумската комуникација; Комуникациски конфор; Барии во комуникацијата; Фактори за развој на комуникациски вештини кај децата/учениците.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	75 часови за наставни активности 75 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности		Предавања-теоретска настава	60 часови	
		15.1			
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	

16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	15 часови	
			16.2	Самостојни задачи	25 часови	
			16.3	Домашно учење	35 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови			Максимум 70 бодови – завршен испит (или два теста по максимум 35 бодови)	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна), знаење од дополнителна литература			До 20 бодови	
	17.3	Редовност, активност и учество			До 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовност и активност на предавања и вежби и реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котева-Мојсовска Т.	Општа и педагошка комуникологија-учебник со практикум	Приватно издание	2016
		2.	Murati,	Komunikologjia pedagogjike,	Çabej, Tetovë.	2000
		3.	Bratanić M.	Mikropedagogija (interakcisko-komunikaciski aspekt odgoja),	„Školska knjiga“, Zagreb.	1990
		4.	Шеху Флорина и др.	Интерактивна комуникација воспитувач-дете (прирачник за воспитувачи во детските градинки)	Скопје: Просветно дело	2019
		5	Garcia, S.	Positive Discipline from Toddler to Teenager	Amazon ISBN 9781082385193	2019
		Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Chelsom G.D	Restitucija - Preobrazba školske discipline	Alinea“, Zagreb.	1994
		2.	Мирасчиева С.	Комуникацијата меѓу наставникот и ученикот во основното училиште	Педагошки факултет „Гоце Делчев“Штип	2005
		3.	Sean Neill	Neverbalna komunikacija u razredu	Educa Zagreb	1994
		2.	Брајша Р.	Pedagoška komunikologija	„Školske novine“ Zagreb	1993

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ПРВА ГОДИНА, ВТОР СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 15

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (македонски јазик)			
2.	Код	ИП2 ЛФ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со значењето на зборовите и лексичките односи меѓу зборовите, лексиката и различните видови лексика, речничкото богатство на македонскиот јазик; да ги дефинираат зборовите на формално-логично рамниште, имајќи го предвид развојот на содржината/поимот за зборот кај учениците; да станат свесни за потребата од ширење на лексичкиот фонд и да го сфатат како организиран потсистем на јазикот; да се запознаат со фразеологијата на македонскиот јазик како наука што ги проучува зборовните состави како посебни јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмите и нивната примена, во литературните текстови и во секојдневниот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: поим и предмет на проучување, збор и видови значење на зборовите, лексички односи меѓу зборовите, лексика и поделба на лексиката; речничкиот состав на македонскиот јазик, речник и видови речници. Фразеологија: поим и предмет на проучување; поделба и значење на фразеологизмите, фразеолошки речници.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Бандиловска, Е.	Лексички погледи за јазикот	Авторката
		2.	Бандиловска-Ралповска, Е.	Парадигматските односи кај описните придавки во македонскиот јазик	Ри-графика
	3.	Велковска, С.	Македонска фразеологија со мал фразеолошки речник	Култура	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Група автори	Толковен речник на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“
		2.	Драгићевиќ, Р.	Лексикологија српског језика	Завод за уџбенике
3.					

Реден број на прилогот: 16

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (албански јазик)				
2.	Код	ИП2 ЛФ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оваа настава треба да придонесе студентите: да ги сфатат богатството и значењето на зборовите како граѓа на јазикот и како знаци со чија помош вршме непречена комуникација; да им помогне да дефинираат зборови на формално-логично рамниште, а притоа да го имаат предвид и развојот на содржината/поимот за зборот кај учениците; да станат свесни за потребите за ширење на лексичкиот фонд и него да го сфатат како организиран потсистем на јазикот. Исто така, студентите треба да ја запознаат и фразеологијата на албанскиот јазик како нејзина специфичност – како наука што ги проучува зборовните состави како јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмот и да ја применуваат, особено при работата на литературни текстови.					
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: Поим и предмет на лексикологијата; Поим за зборот; Речничкиот состав на албанскиот јазик; Класификација на лексиката по одредени критериуми; Лексикографија и видови речници на албански јазик; Дијалектната лексика како начин на збогатување на современиот јазик. Фразеологија: Поим и предмет на фразеологијата како наука; Класификација на фразеологизмите; Фразеолошки речници на албанскиот јазик.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Томаи, Ј.	Лексикологија на албанскиот јазик	Тоена
		2.	Томаи, Ј.	Лексиката од дијалектите и наречјата на албанскиот јазик	АНА & ИЈЛ
		3.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Томаи, Ј. и др.	Речник на албанскиот јазик	АНА & ИЈЛ
		2.	Томаи, Ј.	Фразеолошки речник на албанскиот јазик	Наука
	3.				

Реден број на прилогот: 17

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (турски јазик)			
2.	Код	ИП2 ЛФ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со значењето на зборовите и лексичките односи меѓу зборовите, лексиката и различните видови лексика, речничкото богатство на турскиот јазик; да ги дефинираат зборовите на формално-логично рамниште, имајќи го предвид развојот на содржината/поимот за зборот кај учениците; да станат свесни за потребата од ширење на лексичкиот фонд и да го сфатат како организиран потсистем на јазикот; да се запознаат со фразеологијата на турскиот јазик како наука што ги проучува зборовните состави како посебни јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмите и нивната примена, во литературните текстови и во секојдневниот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: поим и предмет на проучување, збор и видови значење на зборовите, лексички односи меѓу зборовите, лексика и поделба на лексиката; речничкиот состав на туркиот јазик, речник и видови речници. Фразеологија: поим и предмет на проучување; поделба и значење на фразеологизмите, фразеолошки речници.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода	80 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис:редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Yılmaz, Engin	Sözlük Bilimi Üzerine Araştırmalar	Pegem Akademi
		2.	Aktaş Türkmen, Şöhret	Türkçede Deyimler	Akçağ Yayınları
		3.	Arvas, Selcen Yüksel	Deyimler ve Hikayeleri	Carpe Diem Kitap
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Akkuş, Mücahit	Atasözleri ve Deyimler Üzerine İncelemeler	Akçağ Yayınları
		2.	Aksoy, Ömer Asım	Atasözleri ve Deyimler Üzerine İncelemeler	İnkılap Yayınları
	3.	Kuşçu, Ülkü	Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü	Altın Kitaplar	

Реден број на прилогот: 18

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Религиски системи			
2.	Код	ИП2 РС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Душка Матевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со развојот на религиите и да стекнат знаење за религиските системи; да се развие критичко мислење кај нив и да се оспособат за примена и користење на религиските знаења во решавање на одделни практични и теоретски проблеми во воспитно – образовната дејност.				
11.	Содржина на предметната програма: Суштина, елементи, дефиниции и историски форми на религијата; народни религии; универзалните религии; поделба на универзалните религии; елементи и основни карактеристики на религиите; елементите на етиката во религиските системи; функциите на универзалните религии; погледите кон човековата природа; процесите на секуларизација; местото, улогата и значењето на религијата во современиот свет; компарации меѓу универзалните религии; релациите на религијата со образованието; есхатологија и сотерологија; толерантност меѓу религиите – екуменистичко движење.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 поени Тест 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 поени		
	17.3.	Активност и учество	10 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Emil Sulejmani	Sociologija e sistemeve religjioze botërore	Printing-Grafic Shkup	2007
		2.	Душка Матевска	Религиски системи	www.ukim.edu.mk/e-izdanija/PEDF/Religjski_sistemi	2021
		3.	Владо Тимоски	Образованието и религијата	Феникс Скопје	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Нов Лајонов прирачник: Религии во светот	Младинска книга Скопје	2009
		2.	Мирча Елијаде	Историја на верувањата и религиските идеи I, II и III том	Табернакул Скопје	2005
		3.	Meredith B. McGuire	Religjioni konteksti shoqëror	LOGOS – A Shkup	2007

Реден број на прилогот: 19

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на интелигенцијата и умствените способности			
2.	Код	ИП2 ПИУС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Студентите да ги прошират познавањата од областа на природата, структурата и практичните манифестации на интелигенцијата, со цел подобро разбирање на индивидуалните разлики во интелектуалното функционирање и нивните општествени аспекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Развоен наспроти психометриски пристап кон структурата на интелигенцијата; Историја на проучувањето на интелигенцијата; Традиционални и современи теории за структурата на умствените способности; Меѓурасни и меѓуетнички разлики во интелигенцијата; Социјална интелигенција; Емоционална интелигенција; Интелигенцијата и возраста; Интелигенцијата и успехот; Интелигенцијата и креативноста; Интелигенцијата, здравјето и долговечноста; Интелигенцијата и личноста.				
12.	Методи на учење: Предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа семестрално			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа за наставни активности 45 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	5 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	1 - мин. 18 макс. 35 бодови 2 - мин. 18 макс. 35 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бодови	5 (пет) (F)	
			51-60 бодови	6 (шест) (E)	
			61-70 бодови	7 (седум) (D)	
			71-80 бодови	8 (осум) (C)	
			81-90 бодови	9 (девет) (B)	
			91-100 бодови	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бодови на секој од двата предвидени теста			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zarevski P.	Struktura i priroda inteligencije	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Gardner, H., Kornhaber, M., Wake. W.	Inteligencija. Različita gledišta	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	1999	
2.		Goleman, D.	Emocionalna inteligencija	“Geopoetika”, Beograd	2005	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ВТОРА ГОДИНА, ТРЕТ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 20

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Предучилишна педагогија			
2.	Код	ЗПЗ ППЕ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска, проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се здобијат со научни знаења од областа на предучилишната педагогија; да се запознаат со законитостите на воспитанието и образованието на предучилишните деца; да се оспособат за избор и примена на воспитно-образовни постапки и содржини сообразени со стандардите за рано учење и развој ; да се запознаат со карактеристиките на институционалниот предучилишен воспитно-образовен систем; компаративно да се воведат во концепциски различни институционални модели на предучилишни воспитно-образовни програми и да се оспособат за нивна критичка анализа; да стекнат знаења и способности за воочување, разбирање и релевантно педагошко реагирање на детските потреби и можности; да се оспособат за практична примена на знаењата во воспитно-образовната практика.				
11.	Содржина на предметната програма: Предучилишната педагогија како научна дисциплина; Специфични поими и процеси во предучилишната педагогија, Развој на идејата за предучилишното воспитание и образование; Воспитанието и развојот; Воспитанието и возраста; Положбата и третманот на детето како фактор на развојот; Функција и цели на предучилишното воспитание и образование; Предучилишното воспитание и образование како организиран процес; Форми на организирано воспитно-образовно влијание; Детска градинка (системска, организациска, кадровска и програмска поставеност); Предучилишен курикулум; Курикулумот и стандардите за рано учење и развој (социо-емоционално учење и развој; когнитивно-интелектуален развој; комуникација и развој на говорот; нтегритет на детето, автономија и пристап кон учењето; физички развој) Образованието во предучилишната возраст (поим,принципи, методи, форми,активности, извори на учење , мотивација); Извори и содржини на образование и учење во раниот детски развој; Адаптација на децата во градинката; Инклузивно предучилишно воспитание и образование, Услови за предучилишно воспитание и образование; Мултикултурни поставки во предучилишното воспитание и образование, Игра, играчки, активности, учење и развој; Компјутерот во воспитно-образовниот процес; Планирање на воспитно-образовниот процес; Рефлексивна предучилишна практика; Современи теориски пристапи кон раното учење и равој; Конструктивистичка педагогија и рано учење и развој; Педагогија базирана на детската природа; Современи концепции за развој на предучилишен курикулум (ран детски развој, холистички пристап, тематски курикулум, интегриран курикулум); Модели на предучилишни образовни курикулуми кај нас и во светот (Te-Whariki Early-Childhood-Curriculum; High Scope Curriculum, Forest Curriculum, Open Curriculum, Problem solving Models, Developmental curriculum, PATHS curriculum, integrated curriculum и сл) , Воспитувачот и современиот предучилишен курикулум; Партнерство на градинката со заедницата и со семејството; Комуникација меѓу детската градинка и училиштето.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	75 часови за наставни активности 75 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	25 часови	

		16.3	Домашно учење		40 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови			Максимум 70 бодови – завршен испит (или два теста по максимум 35 бодови)	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна) и знаење стекнато од дополнителни извори базирани на научни вистини			До 20 бодови	
	17.3	Редовност, активност и учество			До 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис: редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Котева-Мојсовска Т	Вовед во предучилишната педагогија	Педагошки факултет Скопје	2022
		2.	Котева, Татјана	Детето-рамноправен партнер и субјект во воспитанието и образованието	Гоцмар, Битола.	1996
		3.	Vejseli,A.	Pedagogija parashkollore	Universiteti i Prishtinës, Prishtinë	1997
		4.	Група автори	Стандарди за рано учење и развој	Министерство за труд и социјална политика на Р. Македонија и УНИЦЕФ, Скопје	2010
		5.	Haifa Aljabreen I	Montessori, Waldorf, and Reggio Emilia: A Comparative Analysis of Alternative Models of Early Childhood Education	International Journal of Early Childhood (2020) 52:337–353 https://doi.org/10.1007/s13158-020-00277-1 1 3	2020
		6.	Koteva Mojsovska Tatjana & Shehu Florina	Planing, recording and evaluating as a synchronized system for effective preschool education, Proceedings of IX International Scientific Conference 2018, Harkanj, Hungary, ISSN 1986-9886, str.277-285	Association for support and creative development of children and youth, Tuzla & University of Tuzla, Faculty of Educationand and Rehabilitation: Tuzla.	2018
		7.	Министерство за труд и социјална политика	Програма за рано учење и развој	Службен весник на РМ, бр. 46 од 06.03.2014 година	2014
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

22.2	1.	Група автори	Nacionalna programa za razvoj na obrazovanieto vo Republika Makedonija 2005-2015.	Министерство за образование и наука на Р. Македонија	2005
	2.	Cathy Nutbrown	Kea Concepts in Early Childhood Education & Care	SAGE Publications, London	2006
	3.	Cockburn, D. A.	Teaching children 3 to 11 (A Student's Guide),	Paul Chapman Publishing, London	2001
	4.	Котева-Мојсовска Татјана	<i>Кон современиот профил на воспитувачот</i> , Зборник на трудови: Современи тенденции во формирање на наставниот кадар за предучилишно воспитание и одделенска настава.	Педагошки факултет: Скопје	2007
	5	Gera, I.; Dotlić Q.	“Podsticanje samopoštovanja deteta”. Kreativno vaspitanje (Beograd) br.1, 33-35,	Beograd: Kreativni centar	2000

Реден број на прилогот: 21

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика I			
2.	Код	ЗПЗ Д1			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска – Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со дидактичките категории, да стекнат знаења од областа на дидактиката; да ги создаат релевантните аспекти на современата воспитно-образовна работа; да се оспособат за конструктивна апликација на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика; Кај студентите да се развива критичко мислење и способност за решавање на проблеми од едукативна природа; да се оспособат за следење, прифаќање и поттикнување на иновациите во воспитно-образовниот процес; да се оспособат за самообразование.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за дидактика; Основни дидактички поими; Појава и развој на дидактиката; Поврзаноста на дидактиката со другите науки и научни дисциплини; Поимска и суштинска определба на воспитно-образовната работа; Процесот на создавање во воспитно-образовната работа; Фактори во современата воспитно-образовната работа; Цели и задачи на воспитно-образовната работа; Класификација и видови на воспитно-образовната работа; Индивидуализиран, проблемски, програмиран и егземпларен пристап во воспитно-образовните активности; Дидактички принципи; Методологија на дидактичките истражувања.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време		150 часа		
14.	Распределба на расположивото време		75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	60 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење	35 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови (максимум)
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови (максимум)
	17.3.	Активност и учество			10 бодови(максимум)
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис – редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање – Положен испит по општа педагогија		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика I (одабрана поглавја)	Научна књига Учитељски факултет, Београд
					Година
					2007

	2.	Никодиновска – Банчотовска, С.	Дидактика 1 (интерна скрипта)	Приватно издание	2015	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Муџи, Д., Рејнолдс, Д.	Ефективна настава. Докази и практика	Арс Ламина Скопје	2017
		2.	Никодиновска – Банчотовска, С.	Професионалните компетенции на наставниците	Академски печат	2008
		3.	Попоски, К.	Програмирање на воспитно-образовниот процес	Педагошки завод на Македонија, Скопје	2000
		4.	Трнавац, Н. и Ђорђевиќ, Ј.	Педагогија – Дидактика (одабрана поглавља)	Научна КМД Београд	2013

Реден број на прилогот: 22

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Инклузијата во воспитно-образовниот процес			
2.	Код	ЗПЗ ИВОП			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Симона Палчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување знаење и разбирање на поимот инклузија - Вештини за преземање соодветни активности за вклучување на сите деца во воспитно-образовниот процес во предучилишниот период - Способност за препознавање на важноста за обезбедување целосна поддршка за развој на потенцијалот на секое дете - Вештини за препознавање и почитување на индивидуални разлики кај децата во предучилишниот период - Вештини за користење на стратегии за поддршка на развојот и раното учење - Способност да понудат квалитетно активности за рано учење и развој кај сите деца подеднакво - Умење за создавање на инклузивна средина за учење - Вештини за развивање на потенцијалите кај сите деца и давање поддршка - Способност за следење, опсервација и проценка на децата, нивните потенцијали, силните страни - Стекнување знаења и вештини за индивидуална и групна работа со учениците, поттикнување на интелектуалниот и социо-емоционалниот развој на учениците - Вештини за соработка со родителите - Вештини за давање совети и насоки на родителите за работа со децата кои се соочуваат со потешкотии во развојот и учењето - Способност за комуникација, кооперативност и тимска работа 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и значење на инклузијата во воспитно-образовниот процес - Водечки принципи во инклузивното образование - Улогата на воспитувачот во воспитно-образовниот процес - Препознавање и идентификација на приоритетните потреби кај децата во предучилишниот период - Планирање на воспитно-образовната работа - Следење, опсервација и проценка на децата во раниот детски развој - Прилагодувањето на активностите, содржините и методите кон различното темпо на напредување на децата - Стратегии за поддршка на раното учење и развој - Насоки за спроведување на активностите и учество на сите деца - Креирање на стимулативна средина за учење (Физичка и социо-емоционална средина) - Комуникација со семејството - Соработка и принципи на комуникација со стручниот тим 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС				
13.	Вкупен расположлив фонд на време				150 часа

14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 поени Тест 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит Тест 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 поени			
	17.3.	Активност и учество	10 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Палчевска С., Ничовска А., Зиндл В., Алексовска С., Јанева Н., Анчевска Б.	„Унапредување на инклузивните практики во раното детство“ Прирачник за воспитувачи и стручни соработници Развивање на план за поддршка и проценка на напредокот во раното учење и вклучување на семејството во подобрување на функционалните способности кај детето	Министерство за труд и социјална политика УНИЦЕФ ISBN 978-608-4595-91-5	2017
2.	Каровска Ристовска А., Чичевска-Јованова Н., Рашиќ-	Прирачник за наставници и училишни тимови	„Фондација за образовни и културни	2021		

			Цаневска О., Станојковска- Трајковска Н.		иницијативи Чекор по чекор“-Скопје	
	3.		Ристевска М.	Инклузивна педагогија	Педагошки Факултет, Битола	2017
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.		Концепција на инклузивно образование	Министерство за образование и наука	2020	
	2.					
	3.					

Реден број на прилогот: 23

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка психологија			
2.	Код	ЗПЗ ППС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Студентите да се запознаат со научните сознанија од областа на психологијата во областа на воспитанието и образованието и да се оспособат за нивна примена во предучилишните установи				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет, задачи и методи на педагошката психологија; Учење и подучување; Видови учење; Напредувањето во текот на учењето; Трансфер во учењето, природа на трансферот; Фактори на учењето; Психолошки услови на успешното учење; Моделирање на процесот на учењето. Образовна група; Личносни особини на наставникот; Личносни особини на учениците и учењето; Методи на учење; Мотивацијата и учењето; Способности за учење; Поим за интелигенција и умствени способности; Мерење на интелигенцијата, коефициент на интелигенција; Развој на интелигенцијата во текот на животот; Влијание на генетското наследство и средината врз интелигенцијата; Дистрибуција на интелигенцијата во популациски рамки; Меѓуполови разлики во интелигенцијата; Интелигенцијата и учењето;				
12.	Методи на учење: Предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа семестрално			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа за наставни активности 75 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	1 - мин. 18 макс. 35 бодови 2 - мин. 18 макс. 35 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бодови	5 (пет) (F)		
		51-60 бодови	6 (шест) (E)		
		61-70 бодови	7 (седум) (D)		
		71-80 бодови	8 (осум) (C)		
		81-90 бодови	9 (девет) (B)		
		91-100 бодови	10 (десет) (A)		

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бодови на секој од двата предвидени теста				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Đorđević D.	Pedagoška psihologija	„Dečje novine“, Gornji Milanovac	1994
		2.	Zarevski P.	Struktura i priroda inteligencije	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Andrilović V., Čudina M.	Psihologija učenja i nastave	„Školska knjiga“, Zagreb	1988
		2.	Gardner, H., Kornhaber, M., Wake. W.	Inteligencija. Različita gledišta	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	1999
		3.	Grgin, T.	Edukacijska psihologija	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2004
	4.	Woolfolk, A.	Educational Psychology	„Allyn & Bacon“, Boston	2006	

Реден број на прилогот: 24

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Информациско-комуникациски технологии во воспитно-образовната работа			
2.	Код	ЗПЗ ИКТ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Јасмина Јовановска проф. д-р Арјан Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентите да го увидат широкиот спектар причини за интегрирање на информациско-комуникациските технологии во воспитно-образовниот процес. Преку практичната работа студентите ќе стекнат вештини и способности кои ќе овозможат да се зголеми вниманието и интересот кај децата од предшколска возраст, а со тоа и да го направат значително позабавен целокупниот воспитно-образовен процес.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Што претставуваат информациско-комуникациските технологии? • Разгледување на предизвиците и анализа на постојните искуства од воведувањето на ИКТ во воспитно-образовниот процес во развиените земји и земјите во развој. • Подобрување на воспитно-образовниот процес со помош на ИКТ. • Историски развој на Интернетот и неговото влијание во секојдневниот живот. • Стекнување вештини за идентификување на релевантни информации, наоѓање ресурси за подучување, примена на веб 2.0 алатки. • Компјутерски мрежи, Интернет безбедност (идентификување на плагијати, сајбер заплашување). • Запознавање со системите за електронско учење и тестирање. • Практична примена на софтвери за обработка на текст, табеларни пресметувања, креирање хипермедијални презентации и креирање на аудио и видео. 				
12.	Методи на учење: Предавања поддржани со презентации, интерактивни предавања, лабораториски вежби, тимска работа на проект, учење во електронско опкружување (форуми, консултации).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), индивидуална и тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектна задача	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	нема	
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		Тест за теоретски дел – минимум освоени 20 поени од максимални 40 поени	

			Тест за практичен дел– минимум освоени 20 поени од максимални 40 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност во посетувањето на наставата, вежбите и домашните задачи.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		механизам на интерна евалуација и анкети			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Јасмина Јовановска	Електронски учебник	www.epistumcloud.ivote.mk	/
		2.	Јасмина Јовановска	Електронска скрипта Microsoft Office 2007	www.epistumcloud.ivote.mk	/
		3.	Gary P. Schneider Jessica Evans	New Perspective on the Internet, 9 th Edition, Comprehensive	Course Technology, Cengage Learning	2013
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	John Walkenbach, Herb Tyson, Faihte Wempen	Office 2007 Bible	John Wiley and Sons	2007
		2.	Preston Gralla, Michael Troller	How the Internet Works	Que	2006
3.		OECD Paris	Learning to change: ICT in schools	OECD Publishing	2001	

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ВТОРА ГОДИНА, ТРЕТ СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 25

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Комуникација со култура на јазичното изразување (албански јазик)			
2.	Код	ИПЗ ККЈИ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба: да се запознаат со основните поими од областа на комуникацијата и на културата на изразувањето (дефиниција, видови, значење), да разликуваат и да применуваат различни видови комуникација во различни говорни ситуации, да ја препознаваат и да ја практикуваат стандарднојазичната форма на комуникација, да се оспособат правилно да општат и критички да се однесуваат кон својот и кон туѓиот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Комуникација: поим, видови, елементи, значење; комуникацијата како процес на општење и размена на информации – учесници, форми, нивоа, функции, вештини и техники. Култура на изразувањето: поим, значење и основни карактеристики; јазични и воњазични елементи на културата на изразувањето; карактеристики, елементи и значење на култивираниот говор; култура на слушање; јазичната и говорната компетенција во наставата; јазично-стилски вежби.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Груевски, Т.	Култура на говорот	Ботимпекс	2011
		2.	Шипка, М.	Култура говора	Прометеј	2008
		3.	Janićijević, J.	Комunikacija i kultura: sa uvodom u semiotička istraživanja	Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Цветановиќ, Вл.	Основе културе говора и реторике	Тору	2001
		2.	Лоши, Ц.	Стилистика и прагматика	Тосна	1999
	3.	Хамити, А.	Јазична култура за сите	Сак-стил	2018	

Реден број на прилогот: 26

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Комбинаторика со елементи на веројатност			
2.	Код	ИПЗ КЕВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на улогата на теоријата на веројатност во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Познавање и разбирање на основните поими од областа на комбинаториката и веројатноста; - Познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - Математичко моделирање на едноставни практични проблеми и ситуации со процена на моделите и интерпретирање на математички модели во реален контекст; - Поставување проблеми и формулирање комбинаторни задачи и едноставни проблеми од областа на веројатноста од секојдневен контекст во термини на математичкиот јазик и користење различни стратегии за нивно решавање; - Правење проценка за точноста на решението на задачата и залагање за квалитет. - Продлабочено разбирање на резултатите од учењето, целите, содржините и стандардите за оценување од областа Работа со податоци во деветгодишното основно образование; - Конструкција и анализа на проблеми од областа Работа со податоци, користење стратегии за нивно решавање и процена на целите постигнати со нивно решавање. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Краток преглед на историјата (настанокот и развојот) на теоријата на веројатност и нејзината улога во современиот свет. 2. Основни поими од комбинаториката (комбинации, варијации и пермутации) и нивна примена во решавање едноставни задачи за деца и ученици. 3. Вовед во теоријата на веројатност и нејзина примена во решавање едноставни задачи за деца и ученици. 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 наставни часа 45 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	30 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	60 бодови (самостојни задачи)		

	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Услов за потпис: Редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од Активност и учество) Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за индивидуалната работа (самостојните задачи).		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски, англиски (прозорек на мобилност)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници по математика за основното образование	Министерство за образование и наука на Р. Северна Македонија	2007-2021
		2.	Хаџи-Велкова Санева, К. Атанасова, С. Бучковска, А.	Избрани поглавја од Збирка решени задачи по веројатност	Скопје: УКИМ, Факултет за електротехника и информациски технологии	2016
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Димовски, Д.	Практикум по елементарна математика (избрани поглавја)	Скопје: Просветно дело	1993
		2.	Тренчевски, К. Малчески, Р. Димовски, Д.	Занимлива математика (избрани поглавја)	Скопје: МММ	1994
		3.	Групи автори	Избрани поглавја од <i>Есенска математичка школа</i> (предавања за учениците од IV, V, VI, VII, VIII и XI одделение)	Скопје: Сојуз на математичари на Македонија	2020
		4.		<i>Нумерус</i> , математичко списание за учениците од основното образование	Скопје: Сојуз на математичари на Македонија	Последни 3 години

Реден број на прилогот: 27

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Етика			
2.	Код	ИПЗ ЕТ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги осознае големите човечки вредности како предуслов за создавање сопствена хиерархија на вредности и морални норми, да стекне увид во основите на оваа основна дисциплина и во нејзиното значење за изградбата на етички поглед кон светот, да се упати во методите на етиката и во разработката на најзначајните етички прашања и пристапи, да ги запознае со најзначајните размисли во човечката историја за вредноста и целта на животот и за моралот воопшто, да се упати во најновите етички истражувања и настојувања, особено на полето на педагошката етика во воспитниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Етиката како наука; основните човечки вредности (аксиологија); засновање на етичките норми (автономна и хетерономна етика); структура на моралот; поим и образување карактер, практична етика; етиката на наставничката професија; социјална етика; професионална етика; етиката и природата, големите етичари низ историјата и денес.				
12.	Методи на учење: интерактивна теорија, заеднички проекти, самостојни задачи.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	5 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	Завршен устен испит, најмногу 50 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на часовите и презентација на вредносниот			

		систем на еден етичар или симулација на час во кој се пренесува една од човечките вредности на учениците				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	К. Темков	Етика	Епоха, Скопје	1998
		2.	К. Темков	Етика за млади	Просветно дело, Скопје	2002
		3.	Аристотел	Никомахова Етика	Три, Скопје	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пек. С.	Патот по кој поретко се оди	Наша култура, Скопје	2009
		2.	Сенека	За гневот	„Магор“, Скопје	2002
	3.	Расел,Б.	Освојување на среќата	„Макавеј“, Скопје	2003	

Реден број на прилогот: 28

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Мултикултурно образование			
2.	Код	ИПЗ МУО			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани доц. д-р Симона Палчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнувања знаења, вештини и компетенции за мултикултурното образование и усвојување на мултикултурниот пристап во образованието; Раазвивање на интеркултурни компетенции на студентите; Стекнување вештини за примена на интеркултурниот пристап во извршување на нивната идна професија-воспитувач; Стекнување вештини за поттикнување на позитивна социо-емоционална клима за учење и развој; Развивање на вештини за конструктивна комуникација и мирно решавање на конфликти; Развивање вештини за надминување на стереотипите и предрасудите и поттикнување на критичкото мислење; Развивање на способност за комуницирање, соработка и тимска работа;				
11.	Содржина на предметната програма: Културата и општеството; Историско-филозофски и социолошки основи на идејата за мултикултурно образование; Влијанието на други култури; Придонесот на различните култури за човечката цивилизација; Влијанието на меѓукултурните разлики во комуникацијата; Мултикултурното образование во рамките на училишните институции; Предрасудите и стереотипите како ограничувачки фактори во мултикултурното образование; Стратегии за нивно надминување; Различноста како вредност; Мултикултурното образование во светот и кај нас; Мултикултурализмот како фактор за хуманизација на општествените односи; Модели на промовирање на интеркултурното и мултикултурното образование; Интеркултурна димензија во воспитно-образовниот процес; Создавање на мултикултурен педагошки амбиент.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), работилници, семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 поени Тест 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 поени		
	17.3.	Активност и учество	10 поени		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Чавдарова-Костова	Интеркултурно воспитание	Веда Словена-ЖГ	2001
		2.	Emil Sulejmani	Sociologjia e arsimit	Fakulteti pedagogjik Shkup	2016
		3.	Milan Mesič	Multikulturalizam	Školska knjiga	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зборник на трудови	Мултикултурализмот во Македонија-модел во настанување	Институт отворено општество	2005
		2.	Група автори	Социологија	Студентски збор	1998
	3.	Гордон Маршал	Оксфордски речник по социологија	МИ-АН	2004	
	4.	Нансен Дијалог Центар	Како до интеркултурно образование	Нансен Тренинг Центар за интеркултурно образование	2018	

Реден број на прилогот: 29

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент во образованието				
2.	Код	ИПЗ МЕО				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година / семестар	Втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова, проф.д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да ги запознаат основите на менаџмент-процесот во образованието, но и да се градат ставови и вредности за етичноста на менаџмент-лидерството.					
11.	Содржина на предметната програма: Поим за менаџмент; современата улога и функции на менаџментот; видови на менаџмент (системски, ситуационен и стратегиски, инвестиционен); одговорност на менаџерот; способности на менаџерот; вербална и невербална комуникација; менаџмент со основните училишта/предучилишни институции; фактори(вештини) за успех; образовни услуги и ресурси; водење на деловен состанок и деловен разговор.					
12.	Методи на учење: интерактивни методи-предавање преку power point презентации, дискусија, дебата, анализа, синтеза, критичко размислување, симулации и студии на случај					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часови				
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава			30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			15 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи			5 часови
		16.2	Самостојни задачи			20 часови
		16.3	Домашно учење			20 часови
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови			(два колквиумски теста теста по 36 бода, или устен испит.	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			до 20 бодови	
	17.3	Активност и учество			до 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)		до 50 бода			5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		За редовните студенти редовност на предавања и доколку не се положат двата колоквиума се оди на завршен испит			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	22.1	1.	Гоцевски, Т.	Образовен менаџмент (12-35)	Македонска ризница, Скопје	2003	
		2.	Попова- Коскарова, Р.	Менаџмент во образование (интерна скрипта)	Приватно издание	2011	
		3.	Murati, Xh	Pedagogija e menaxhimit	Cabej, Tetove	2009	
	22.2	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Н.Ташков, Е.Митрева	Организациско однесување	УГД Штип	2015	
2.		Попова-Коскарова Р.	Комуникација во туризмот (општа и деловна комуникација)	Факултет за туризам, Скопје	2007		
3.	Fellenze M, Hoidin, S b Brady M,	The future of management of Education	Routledge	2022			

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ВТОРА ГОДИНА, ЧЕТВРТИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 30

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	ЗП4 МЈ2			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандилоvsка			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на морфологијата и на синтаксата на македонскиот стандарден јазик за правилна употреба на морфосинтаксичката структура на македонскиот стандарден јазик, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето во пишана и во говорна форма како предуслов за ефикасна наставна употреба заснована врз стандарднојазичната норма на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија: поим за морфема, видови морфемии, морфемска анализа; зборовни групи и нивните категории; зборообразување; морфолошка анализа. Синтакса: основни синтаксички единици; основна структура на реченицата; главни делови на реченицата; сложена реченица, поделба и видови; синтаксичка анализа.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маленко, Б. Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 2	Арс ламина	2021
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/Култура	2017
		3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
		2.	Конески, Б.	Грамматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост	1999
	3.	Минова-Ѓуркова, Л.	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор	2000	

Реден број на прилогот: 31

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Албански јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	ЗП4 АЈ2			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Да го има положено испитот по предметот Албански јазик со култура на изразувањето 1.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општи теориски знаења од областа на синтаксата, лексиката и фразеологијата на албанскиот стандарден јазик; да ја совладаат правилната употреба на стандардниот јазик особено говорниот код, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето како предуслов за ефикасна употреба на литературниот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Синтакса: поим за синтакса; Основни синтаксички единици; Видови и структура на реченицата; Главни делови на реченицата; Додатни делови на реченицата; Употреба на интерпункциските знаци кај разновидни реченици; Сложена реченица – поим, карактеристики и поделба; Независносложени реченици; Зависносложени реченици; Директен и индиректен говор. Култура на изразувањето: Поим, значење и основни карактеристики; Јазични и вонјазични елементи на културата на изразувањето; Главните обележја на културното изразување и на добриот говор; Јазичната и говорната компетенција во наставата.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кадриу, В.	Албански јазик со култура на изразувањето 1 и 2	Албас	2012
		2.	Челику, М. и др.	Граматика на албанскиот јазик 2	АНА & ИЈЛ	1997
		3.	Кане, С. Т.	Како да пишуваме на албански јазик	ЦДЕ	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мемушај, Р.	Албанскиот стандарден јазик	Тоена	2004
		2.	Лукас, Е. С.	Умешноста на јавниот говор	УЕТ Пресс	2011
	3.					

Реден број на прилогот: 32

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Турски јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	ЗП4 ТЈ2			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар		Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целите на наставата по предметот Турски јазик со култура на изразувањето 1 е студентите да стекнат теоретски знаења за турскиот јазик како средство за комуникација и основа на писменоста како и практични знаења од јазичната норма. Изучувајќи ги единиците на сите нивоа на јазичниот систем и односите помеѓу нив, студентите ќе можат на адекватен начин своите знаења да ги пренесат и на своите идни ученици. Изучувајќи ја структурата на јазикот, студентите ќе го разберат системскиот карактер на турскиот јазик, ќе разберат како е можно со помош на определен број на фонеме да се пренесат сите информации, да се создава литература со научна и со уметничка вредност.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Синтакса Синтаксата како дел од науката за јазикот. 2. Култура на јазикот и култура на изразувањето а. Логичките особености на пораката: содржината, семантичката поврзаност, течноста, хармоничноста, јасноста; б. Јазичните особености на пораката: фонолошка, морфолошка, синтаксичка, лексичка и стилска нормативност; в. Физичко- акустичките особености: артикулација на гласовите, фонација, мелодика, степен на звучноста и друго. 3. Војјазичните елементи на културата на изразувањето Култура на слушањето; Основи на реториката (историски развој). Културата на изразувањето и професијата; Вежби: На часовите предвидени за вежби ќе бидат утврдени содржините што ќе бидат работени на предавањата. Притоа особено внимание ќе се посвети на вршењето фонетска, морфолошка и ситаксичката анализа. На часовите за вежби ќе се утврдуваат и ортоепските и ортографските правила што важат во употребата на стандардниот турски јазик.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода			
	17.3.	Активност и учество	10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zeynep KORKMAZ	Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi	Türk Dil Kurumu Yayınları	2017
		2.	Mustafa ÖZKAN; Veysi SEVİNÇLİ	Türkiye Türkçesi Söz Dizimi	Akademik Kitaplar	2019
		3.	Leyla KARAHAN	Türkçede Söz Dizimi	Akçağ Yayınları	2000
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Günay KARAAĞAÇ	Türkçenin Söz Dizimi	Kesit Yayınları	2009
		2.	Necati DEMİR	Türkçe Cümle Bilgisi	Altınordu Yayınları	2019
		3.	Durak GEZER	Cümle Bilgisi Konu Anlatımlı Soru Bankası	FDD Yayınları	2017

Реден број на прилогот: 33

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 2 (за припадниците на заедниците)			
2.	Код	ЗП4 MJ2з			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	2
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за етничките групи).			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на морфологијата и на синтаксата на македонскиот стандарден јазик, да ја совладаат правилната употреба на морфосинтаксичко ниво во пишана и во говорна форма, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето и да можат правилно да го употребуваат македонскиот стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија: поим за морфема, зборовни групи и нивните категории; усвојување на морфолошкиот систем на македонскиот јазик; зборообразување; морфолошка анализа. Синтакса: усвојување на основните поими од синтаксата; проста реченица и нејзината структура; сложена реченица; синтаксичка анализа.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	60 часа			
14.	Распределба на расположливото време	30 часа наставни активности 30 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	15 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода		80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Маленко, Б. Бандиловска, Е.	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 2	Арс ламина
	2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“/ Култура	2017
	3.	Конески, К.	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.		Бојковска, С., Минова-Гуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	1997
2.					
3.					

Реден број на прилогот: 34

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Литература за деца			
2.	Код	ЗП4 ЛД			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Виолета Мартиновска проф. д-р Лулзим Алиу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): стекнувања на знаења од теоријата на литературата, анализа на значајни автори и дела за деца од светската и македонската/албанската литература за деца, студентите да се здобијат со суштинските знаења од литературата за деца, да се профилираат за наставна примена на стекнатите знаења од областа на литературата за деца во предучилишниот воспитно-образовен процес, да се оспособат за аналитички разработки на литературното творештво.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски поими од теоријата на литературата; книжевно-историски правци, движења; значајни автори и дела од светската и македонската литература за деца, предметот на литературата за деца, одбрани аспекти од теоријата на литературата, со акцент/албанската на литературата за деца; појава и развој на литературата за деца (развојни текови на светската, европската, јужнословенската, и македонската/албанската литература за деца; видови, родови и жанрови на литература за деца; народната литература низ призмата на литературата за деца; современа литература за деца; други книжевни текстови како книжевен опус за деца и аналитичка обработка на најзначајни (автори и дела) претставници на европската, јужнословенската, балканската и македонската/албанската литература; воспитните и сознајните можности и потенцијали на литературата за деца.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, презентации, дебати, работилници, групна работа, истражувачки активности, самостојна работа и др.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Реализирани тематски задачи				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Виолета Мартиновска	Литература за деца-Практикум	Авторско издание	2021
		2.	Јованка Денкова	Книжевност за деца	Филолошки факултет, Штип	2011
		3.	Блаже Китанов, Војо Марјановиќ	Литература за деца и млади	Педагошки факултет „Гоце Делчев“, Штип	2007
		4.	Neshyt Sadiku	Letërsia për fëmijë (pjesa I: Teoria)	“Vavilon”, Скопје	2002
		5.	Nehas Sopaj	Letërsia për fëmijë	Филолошки факултет “Блаже Конески”/Академски печат, Скопје	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Душко Цацков	Литература за деца и млади	Просветен работник	1982
		2.	Јованка Денкова	Фантастиката во македонската книжевност за деца и млади	Муза	2021
		3.	Ранко Младеноски	Теорија на книжевноста	Филолошки факултет, УГД - Штип	2018
		4.	Солар М.	Теорија книжевноста	“Школска књига”, Загреб	1977
		5.	Asrtit Bishqemi	Histori e letërsisë shqiptare për fëmijë e të rinj	“Dy Lindje dhe Dy Perëndime”, Тирана	2008

Реден број на прилогот: 35

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Семејна педагогија			
2.	Код	ЗП4 СПЕ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска, проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења од областа на семејната педагогија; да ја сватат воспитната улога на семејството; да ги откријат и да ги препознаваат принципите, формите и методите на семејното воспитание, да усвојат стратегии и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање на семејните односи, на односот родител-дете и на семејните различности; да развијат критичко мислење; да развијат способност и умешност за апликација на знаењата во воспитно-образовната практика; да ги препознаваат и применуваат формите на партнерство со семејството				
11.	Содржина на предметната програма: Семејната педагогија како научна дисциплина; Поим за семејство; Воспитанието во семејството: поим, појава, значење, карактеристики, ефекти; Актуелизација на семејното воспитание, Семејното воспитание и општествените промени; Принципи на семејното воспитание; Методи и средства на семејното воспитание; Семејството и социјализацијата; Семејството и социо-емоционалното учење во раниот детски развој, Семејството и проблемите на децата и младите. Поим за родителство – воспитната улога на мајката и на таткото; Воспитен стил на родителите- поим, суштина, класификација и карактеристики; Воспитниот стил на родителите и техниките на дисциплинирање на децата; Грешки на родителите во постапките со децата; Фактори на влијание врз семејното воспитание; Семејното воспитание и културните разлики; Семејството и училиштето- значајни воспитни фактори; Партнерство меѓу семејството и училиштето – поим, потреби, ефекти, бариери, форми, принципи; Училиштето, семејството и различностите (мултикултура, инклузија); Педагошка едукација на семејството – поим, потреби и форми, Поддршка, хуманизирање и ефектуирање на семејното воспитание и на родителството;				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150 часови		
14.	Распределба на расположивото време		75 часови за наставни активности 75 часови за други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		60 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		15 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		15 часови
		16.2	Самостојни задачи		25 часови
		16.3	Домашно учење		35 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		Максимум 70 бодови – завршен испит (или два теста по максимум 35 бодови)	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна), знаење стекнато од дополнителни извори базирани на научни вистини		До 20 бодови	
	17.3	Редовност, активност и учество		До 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност и активност на предавања и вежби и реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Котева-Мојсовска, Т	Семејна педагогија (учебник)	Педагошки факултет, Скопје	2022
	2.	Holcer Jelena	Uspešan roditelj uspešno dete	Enco book, Beograd	2007
	3.	Котева-Мојсовска, Татјана	Појмовното определување на семејството и неговата педагошка функција	Просветно дело, Скопје: год.65, бр 2,	2012
	4.	Schweikert,G,	Partnering with Families	Published by Redleaf Press, USA	2012
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Milić, A	Rađanje moderne porodice,	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva ,Beograd	1988
	2.	Rosić, V. Zloković, J.	Prilozi obiteljskoj pedagogiji	Filozofski fakultet u Rijeci - odsjek za pedagogiju.	2002
	3.	Koteva-Mojsovska, Tatjana	Communication between family and school in the function of autonomy and personal development of the child", International Balkan Conference Зборник на трудови,	Средно балетско училиште „Илија Николовски-Луј“, Скопје	2021
	4.	Koteva-Mojsovska T.	The educational Style of the Parents, Cooperation and the Gender of the Children in the Early School Ages <i>Collection of papers</i>	Trakya University, Faculty of education,	2009
	5.	Koteva-Mojsovska, Tatjana	Education for partnership between kindergarten and family-conditions and perspectives, Proceedings of VI International Scientific Conference.	GoceDelcev university- Faculty of Educational Sciences,Shtip	2018
	6	Braun,D.	„Perspectives on Parenting”. Children in Society – Contemporary Theory, Policy and Practice.	London.The Open University	(2001),
	7.	Fromm, E.	Autoritet i porodica	Zagreb, Naprijed	1980

Реден број на прилогот: 36

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика 2			
2.	Код	ЗП4 Д2			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска – Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на планирањето, организацијата и евалуацијата на воспитно-образовната работа; да се оспособат за примена на современите методски пристапи во воспитно-образовната работа; да се оспособат за конструктивна апликација на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика; да се развива критичко мислење и способност за решавање на проблеми од едукативна природа; студентите да се оспособат за следење и вреднување на напредувањето на децата; да се оспособат за самообразование.				
11.	Содржина на предметната програма: План и програма за воспитно-образовна работа; Поим за курикулум; Подготовка и планирање на воспитно-образовната работа; Етапи на процесот на реализирањето на воспитно-образовните активности; Организација на воспитно-образовната работа; Слободни и насочени воспитно-образовни активности; Дидактички игри; Методи во воспитно-образовните активности; Форми во воспитно-образовните активности; Екскурзии; Дидактички медиуми; Поим за универзални и специјализирани занимални; Активности и постапки во процесот на следењето на напредувањето и постигнувањата на детето; Одредување на критериуми во следењето; Поттикнување на самоевалуација кај детето; Водење на на досие на детето (портфолио).				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебати дискусии, работилници, истражувачки активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	60 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење	35 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови (максимум)
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови (максимум)
	17.3.	Активност и учество			10 бодови(максимум)
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис – редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање – Положен испит по Дидактика 1		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика 3 (одабрана поглавља)	Научна књига Училишки факултет, Београд	2007
2.	Никодиновска – Банчотовска, С.	Дидактика 2 (интерна скрипта)	Приватно издание	2022	

		3.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет, Скопје	2012	
		4.		Досие на детето (развојно портфолио)	Министерство за труд и социјална политика	2016	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Mattes W.	Nastavne metode	Naklada Ljevak	2007	
		2.	Никодиновска – Банчотовска, С.	Компетенциите на наставниците како основа на наставничката професија	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје	2015	
		3.	Никодиновска – Банчотовска, С.	Курикулумот во воспитно-образовниот процес,	Просветно дело, Скопје: бр. 2-3, Списание за теорија и практика на образованието	2013	
		4.	Cindrić M., Miljković D., Strugar V.	Didaktika i kurikulum	IEP – D2, Zagreb	2010	
		5.	Дамовска, Л. Шеху, Ф. и др.	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години	Министерство за труд и социјална политика	2009	

Реден број на прилогот: 37

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Хигиена			
2.	Код	ЗП4 Х			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): преку предметот Хигиена студентите потребно е да стекнат знаење за: <ul style="list-style-type: none"> - Биолошките законитости, појавите и промените, - Здравјето и факторите кои влијаат врз истото, - Факторите кои обезбедуваат нормален раст и развој, - Неправилностите кои се одразуваат на нормалниот развој на учениците, - Правилната исхрана на учениците, - Постоење на оптимални услови за изведување на воспитно-образовниот процес. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Здравје и фактори кои влијаат врз здравјето, - Систематски прегледи, - Карактеристики на раст и развој на децата, - Правилна исхрана, - Најчести заразни и незаразни болести кај децата, - Унапредување на здравјето на децата, - Хигиена на воспитно-образовните установи. 				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150 часа семестрално		
14.	Распределба на расположивото време		75 часа за наставни активности 75 часа за други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часа	
		16.2	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3	Домашно учење	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		70 бода (два теста по 35 бода)	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бода	
	17.3	Активност и учество		10 бода	
	17.4	Редовност		10 бода	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавање и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	д-р Билјана Глигорова	Higiена	БороГрафика, Скопје	2015
		2.	д-р Билјана Глигорова	Higiена	БороГрафика, Скопје	2021
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Murati M.	Higiена (botini I)	Vavilon, Shkup	1997
		2.	Murati M.	Higiена (botini II)	Vatra, Shkup,	1997
	3.	Stikova E., Murati M., Piperkoska B.	Хигиена	Педагошки факултет, Скопје	2003	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ВТОРА ГОДИНА, ЧЕТВРТИ СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 38

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Литературна работилница			
2.	Код	ИП4 ЛР			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Виолета Мартиновска проф. д-р Лулзим Алиу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): стекнувања на знаења од теоријата на литературата, наратологијата, поетологијата преку апликативни текстови, да се профилираат за наставна примена на стекнатите знаења од областа на литературата за деца во предучилишниот воспитно-образовен процес, да се оспособат за аналитички разработки на литературното творештво.				
11.	Содржина на предметната програма: поетика, книжевни родови, видови, наратологија, наратолошки модели, поетологија, метаболи, интерпретација на книжевноста, апликативни текстови, одбрани аспекти од теоријата на литературата, со акцент на литературата за деца; појава и развој на литературата за деца (развојни текови на светската, европската, јужнословенската, и македонската/албанската литература за деца; видови, родови и жанрови на литература за деца; народната литература низ призмата на литературата за деца; современа литература за деца; други книжевни текстови како книжевен опус за деца и аналитичка обработка на најзначајни (автори и дела) претставници на европската, јужнословенската, балканската и македонската/албанската литература; воспитните и сознјаните можности и потенцијали на литературата за деца.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, презентации, дебати, работилници, групна работа, истражувачки активности, самостојна работа и др.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Реализирани тематски задачи				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Љубен Андреев	Теорија на литературата	Магор	2017
		2.	Ранко Младеноски	Деконструкција на ликот	Македонска реч	2014
		3.	Јуриј Лотман	Структурата на уметничкиот текст	Македонска реч	2005
		4.	Neshyt Sadiku	Letërsia për fëmijë (pjesa I: Teoria)	“Vavilon”, Скопје	2002
	5.	Nehas Sopaj	Letërsia për fëmijë	Филолошки факултет “Блаже Конески”/Академски печат, Скопје	2000	
	6.	Спасовски Мито	Аналитички студии и опсервации за литературата за деца	Студентски збор	2004	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Венко Андоновски	Дешифрирања	Штрк	2000
		2.	Виолета Мартиновска	Критиката за Михаил Ренцов	Авторско издание	2018
	3.	Ранко Младеноски	Низ лавиринтите на книжевното писмо	Македоника литера	2022	
	4.	Asrtit Bishqemi	Histori e letërsisë shqiptare për fëmijë e të rinj	“Dy Lindje dhe Dy Perëndime”, Тирана	2008	
	5.	Спасевски Мито	Фолклорни и книжевни огледи за литературата за деца	Педагошки факултет, Скопје	1998	
	6.	Мицковиќ Н.	Детето и литературата за деца	Македонска книга	1985	

Реден број на прилогот: 39

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на медиумската писменост			
2.	Код	ИП4 ОМП			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	доц. д-р Весна Хорватовиќ проф. д-р Љуљзим Адеми			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат основни знаења за поимот, историскиот развој, природата, функцијата и целите на медиумите и медиумската писменост; да стекнат вештини за пристап до информации (печатени и електронски), употреба на текстови, алатки и технологии во професионалниот и приватниот живот; да стекнат и да ги унапредат вештините за критичко размислување, анализа и оценување на информации од медиумската сфера; да стекне знаења за препознавање на можни штетни влијанија од медиумите и начините на справување со нив; да се оспособат за оформување на пораки во професионалната сфера со етичко постапување и нивна креативна употреба; да се запознаат со поврзаноста на стандардите од програмата за рано учење и развој со компетенциите од подрачјето медиумска култура и медиумска писменост; да се запознаат со современите методи и техники на воспитно- образовната работа за имплементација на содржини од медиумска култура и медиумска писменост; интеграцијата на медиумската култура и медиумска писменост со останатите воспитно-образовни подрачја.				
11.	Содржина на предметната програма: Традиционални и современите масовни медиуми - појава, функција, развој, влијание и стика во медиумите; Масовна комуникација и моќта на медиумите; Јазикот на медиумите; Препознавање на стереотипи и предрасуди во медиумска средина и нивно де конструирање; Нејзиното височество – рекламата! Поим, функција, видови (општо) Поим за Медиумска писменост; Основни компетенции за медиумска писменост; Клучни прашања при анализа и креирање на медиумска информација; Вест – Видови и структура на веста; Социјални медиуми – позитивни и негативни страни; конструирана реалност vs. „реална“ реалност; Актуелните трендови и нивното влијание врз работата со медиумите; Новите професии во европското медиумско опкружување; Ризици и Безбедноста на децата од предучилишна возраст во дигиталното опкружување; Медиумска писменост и медиумска култура во програмата за рано учење и развој; современи методи и техники на воспитно-образовниот процес за имплементација на содржини од медиумска култура и медиумска писменост (применето преку конкретни активности); Интеграција на медиумската култура и медиумската писменост со останатите воспитно-образовни подрачја (применето преку конкретни активности.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење,практично-апликативни активности				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	

17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство во 70% од предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Lindita Aliu Tahiri	Bazat e komunikimit masiv	Autori
		2.	Bardhyl Musai Jonila Godole Tidita Abdurrahmani	Edukimi mediatik	ISHM
		3.	Grup autorësh	Doracak për arsimtarët Përparimi mësimor mediatik në lëndën e gjuhës amtare (për arsimin fillor dhe të mesëm)	MIM
		4.	Renee Hobbs	Media Literacy in action	Rowman & Littlefield Lanham * Boulder * New York * London
		5.	Cyndy Scheibe Faith Rogow	The teacher`s guide to media literacy (Critical thinking in a multimedia world)	Corwin USA
		6.	Стефан Јањик	Прирачник за обучувачи од областа на медиумската и информациската писменост	Македонски институт за медиуми https://mim.org.mk/mk/publikacii/1140-prirachnik-za-obuchuvachi-od-oblasta-na-mediumskata-i-informaciskata-pismenost
22.2.	Дополнителна литература				

		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Erlis Çela	Roli i medias sociale në zhvillimin e medias tradicionale në Shqipëri	Disertacion i doktoraturës	2015
		2.	Grup autorësh	Manual për gazetarët: Media dhe fëmijët	ISHM	2019
		3.	Eranda Konomi Lediana Braho	Fëmijët dhe ekranet (ndikimi i pajisjeve teknologjike në zhvillimin e fëmijëve të moshës 0-3 vjeç dhe praktikat e mira të kontrollit prindëror)	Bashkia Tiranë Qendra ekonomike e zhvillimit dhe edukimit të fëmijëve Sektori i kujdesit psikosocial	2019
		4.	David Buckingham	Media education Literacy, learning and contemporary culture	Polity Press UK	2009
		5.	Група автори	Прирачник за наставници за изучување на медиумската писменост во наставата по мајчин јазик	Македонски институт за медиуми https://mim.org.mk/mk/publikacii/392-prirachnik-za-izuchuvanje-na-mediumskata-pismenost-vo-nastavata-po-majchin-jazik	2010
		6.	Министерство за труд и социјална политика	Програма за рано учење и развој	Службен весник на РМ	2014

Реден број на прилогот: 40

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Естетика			
2.	Код	ИП4 ЕСТ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш проф. д-р Емиљ Сулејмани			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да развие чувство за убавото, да стекне поим за уметничките правци и вредноста на уметничките дела, да разликува појави кои немаат уметничка вредност како што е кичот и да стекне поим за основните естетски категории, како што се: убавото, трагичното, комичното, возвишеното; како и за некои основни естетски термини како што се: катарза, мимесис (mimesis), склад (хармонија) и контрапункт. Да може да разликува одредени епохи според артефактите на дадената епоха.				
11.	Содржина на предметната програма: Естетиката како филозофска наука - поим; Поделба на естетиката и нејзината врска со уметноста; Естетското уредување на стварноста низ делото: простор, време каузалност; Естетиката како глобална и посебна наука за играта за уметностите, книжевноста; Естетски категории: убавото, трагично, комично и возвишено; Поединец, личност, колективитет во уметничко-книжевното дело: време, епоха, народ, нација во игра, уметност книжевност и дело; Најстарата уметност, митологија, ритуал (синкретичка уметност); Развојот на уметноста од митологијата и ритуалот; Естетиката и писмото, сеопфатноста и глобализацијата на естетската феноменологија; Играта гледана низ естетската димензија; Поделба на уметностите, книжевност и на игрите; Естетските вредности низ епохите: во антиката, средниот век, ренесансот, барокот, класицизмот, романтизмот, реализмот, модерната и пост-модерната.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), индивидуална работа, самостојна работа, дебати, презентации, симулации, критички осврти и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 поени Тест 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 поени	

	17.3.	Активност и учество			10 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност на предавањата и вежбите и реализација на сите задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S. Sulejmani	Estetika (I)	Flaka e vlazërimit	1981
		2.	Gilbert Kun	Istoriја Estetike	Dereta	2004
		3.	S. Sulejmani	Estetika (II)	Flaka e vlazërimit	1982
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	И. Фохт	Вовед во естетиката	Нолит	2006
		2.	И. Џепароски	Уметничкото дело	Култура	2000
	3.	Лајбниц	За возвишеното	Магор	2004	

Реден број на прилогот: 41

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Еколошко воспитание				
2.	Код	ИП 4ЕВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, трет, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година/семестар	Втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на теоретски и практични знаења и вештини од областа, познавање на значењето на дисциплината во системот на развој на личноста, поседување на теоретски и практични знаења и вештини од областа, добивање на знаења за развивање на еколошката култура кај децата, разбирање на целите и задачите на еколошкото воспитание, идентификување, разбирање и употреба на различни методски постапки во еколошката едукација, познавање и разбирање на содржинските особености на наставата во предучилишното воспитание и можностите за еколошко воспитание, познавање и разбирање на факторите на еколошка едукација на децата, улогата на воспитувачите во развивање на еколошката свест и култура кај децата.					
11.	Содржина на предметната програма: Основи на еколошкото воспитание, Еколошка култура на децата (еколошка свест и еколошки навики), Еколошка едукација на децата (цели и задачи на еколошкото воспитание, принципи на еколошкото воспитание, методски постапки во еколошката едукација), Еколошка информираност, Еколошки знаења и вештини, Еколошка ориентација на децата, Фактори на еколошка едукација на децата.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа семестрално				
14.	Распределба на расположивото време	45 часа за наставни активности 45 часа за други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа		
		16.3.	Домашно учење - задачи	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавање и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Љиљана Митиќ	Методика еколошког васпитања	Учителски факултет, Врање	2008		

		2.	Елисавета Сتيкова	Здравствена екологија	УКИМ, Скопје	2006
		3.	Zderic, M	Primena didaktickih metoda za formiranje odgovornog odnosa učenika prema prirodi	Nastava I vaspitanje, Beograd	1989
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Билјана Глигорова	Хигиена	Боро Графика, Скопје	2021
		2.	Leonora Jegeni	Ekolosko vospitanije	Приватно издание	2020
		3.				

Реден број на прилогот: 42

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Воспитно-образовен софтвер			
2.	Код	ИП4 ВОС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар		Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Арјан Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за користење воспитно-образовен софтвер.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Софтвер за математика - Софтвер за природни науки - Софтвер за дигитална фотографија - Софтвер за мајчин јазик - Софтвер за тестови и квизови 				
12.	Методи на учење: предавања со дискусија, лабораториски вежби, домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	нема	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80 бода
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во посетувањето на наставата, вежбите и домашни задачи.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојанов, Н.	Електронски учебник	Приватно издание	
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Прирачник за Edubuntu	Факултет за информатика, Европски универзитет	
		2.				
3.						

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ТРЕТА ГОДИНА, ПЕТТИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 43

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на педагошките истражувања				
2.	Код	ЗП5 МПИ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание б				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова проф. д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Вовед во основните знаења на научното педагошко истражување; - Унапредување на својата практика преку примена на истражувачки методи, техники и инструменти - Изведување на акционни истражувања					
11.	Содржина на предметната програма: - Вовед во методологијата на истражувањето, можности и ограничувања - Научни парадигми - Видови истражувања - Избор на проблем за истражувањето - Мерни карактеристики на инструментите - Проектирање на истражувањето (избор на истражувачка прадиigma, методи техники, инструменти и статистичка стаботка на податоците) - Изработка на мерни инструменти - Спроведување на истражувањето - Анализа на податоците, нивна интерпретација и изведување заклучоци (примена на дескриптивна и инференциска статистика) - Изготвување извештај - Практична примена на резултатите од истражувањето (изведување на проекти)					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања (мултимедиско учење: презентации, заедничко гледање на видеа и филмови)	45 часа		
		15.2.	Вежби, проектни и информациски презентации, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа		
		16.3.	Домашно учење	25 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови 70 бода (два практични теста, прв тест со 35 бода и втор тест со 35 бода или завршен испит од 70 бода)			70 бода	
	17.2.	- информациска писменост - проектна активност (пауерпоинт-презентација) - библиографија			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	/				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Cohen, L., Manion, L., Morrison, K.	Metode istraživanja u obrazovanju	Naklada Slap, Zagreb	2017
		2.	Murati X.	Metodologjia e kërkimit pedagogjik	Çabej, Tetovë	2004
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gary D. Borish	Effective Teaching Methods Research – Based Practice, Leaf Version	Amazon On-line book	2016
		2.				
3.						

Реден број на прилогот: 44

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на физичкото воспитание			
de2.	Код	ЗП5 ОФВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Малцев проф. д-р Бујар Саити ас. м-р Зорица Станковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да добијат сознанија и способности за разбирање, анализа и самостојна работа; да се сфатат суштината и значењето на предметот и неговата практична примена во воспитно-образовната работа; соодветно да ги применат стекнатите знаења, умеења и навики при решавање одредени проблеми.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Предмет, цели и задачи на физичкото воспитание - Историски аспекти на физичкото воспитание - Основни методски поими во физичкото и здравственото воспитание - Анатомско – физиолошки карактеристики на децата од предучилишна возраст - Основни карактеристики и динамика на биолошкиот раст и развој на децата од предучилишна возраст - Основни апликативни движења - Структура на физичките способности - Средства на физичкото и здравствето воспитание - Систематизација на физичките вежби и ставови со драматизација - Креативни, елементарни, штафетни игри 				
12.	Методи на учење: Предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби, истражувачки активности, индивидуална и групна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				70 бода
	17.1.	Испит Тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) Тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода)			

		Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број поени од првиот (18 поени) Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест.					
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода			
	17.3.	Активност и учество		10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)			
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис е 80% од редовноста на наставата.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Саити, Н., Саити, Б.	Bazat e educates fizike me metodike	Просветно дело Скопје	2000	
		2.	Малцев, М.	Основи на физичкото образование	Педагошки факултет “Св. Климент Охридски” Скопје	2016	
		3.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Скопје	2017	
		4.	Малцев, М.	Практикум	Приватно издание	2011	
		22.2.	Дополнителна литература				
			Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
			1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Приватно издание	2012
			2.	Тодоровски Д.	Методика на физичко образование	Педагошки факултет, Штип	2007
	3.						

Реден број на прилогот: 45

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на ликовното воспитание			
2.	Код	ЗП5 ОЛВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе стекнат: <ul style="list-style-type: none"> - знаења за современиот концепт на визуелна писменост - разбирање и употреба на ликовниот јазик и ликовните подрачја (сликање, цртање, графика, скулптура, визуелни комуникации и графички дизајн); - знаења за карактеристиките и правилна употреба на ликовните материјали и ликовните техники; - знаења за начините на имплементација на мотив во ликовните подрачја; - способности за адекватна имплементација на ликовните елементи и принципи во реализација на ликовно дело со дефинирана ликовна содржина; - способности за разбирање и унапредување на процесот на ликовно изразување; - вештини за материјали и техники во реализација на ликовни решенија; - компетенции за свалуцаија на ликовни решенија – од релевантни автори (од историја на уметност, современици и свои ликовни решенија) - компетенции за користење на ликовните материјали и техники во поттикнување на креативната употреба на ликовниот јазик во сопствени ликовни решенија 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Поим за ликовна уметност и ликовни подрачја (сликарство, цртање, обликување, графика, визуелни комуникации и дизајн) • Ликовен јазик како основно средство за визуелно изразување и визуелна комуникација • Ликовни елементи • Ликовни принципи • Материјали и техники за ликовно дводимензионално и тродимензионално изразување • Карактеристики во процесот ликовното изразување во рана детска возраст 				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дискусии, самостојно ликовно изразување, посета и анализа на ликовни изложби				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	Предавања 3 часа неделно (3 x15=45), вежби 2 часа неделно (2x15=30) 75 часа предавања и вежби 75 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10	
		16.2.	Самостојни задачи	35	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови	2 теста по 35 поени (теоретски и практичен) Устен испит 10 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 поени			
	17.3.	Активност и учество	10 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Резултати од тестови и усен испит, активност и реализација на вежби, анкета			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ордев, Данчо	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2003
		2.	Ордев, Данчо	Основи на наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2002
		3.	Damjanov, Jadranka	Vizualni jezik I likovna umjetnost	Skolska knjiga, Zagreb	1991
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Barton, G.	Arts-based educational research in the early years	International Research in Early Childhood Education, 6(1), 62-78.	2015
		2.	Herceg Varljen, L., Rončević, A. i Karlavaris, B.	Metodika likovne kulture djece rane i predškolske dobi.	Zagreb: Alfa.	2010
	3.	Winner, E.	Darovita djeca,	Lekenik, Ostvarenje d.o.o.	2005	
	4.	Naim Spahiu, Burhan Ahmeti	Art Figurativ 9	Albas	2022	
	5.	Burhan Ahmeti, Naim Spahiu	Art Figurativ 9	Albas	2021	

Реден број на прилогот: 46

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Кукларство и сценографија			
2.	Код	ЗП5 КС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување на знаења за значењето на куклите и симболичката игра во обезбедување и поттикнување на развојот во рана детска возраст - Стекнување на знаења за карактеристиките на куклените претстави - Стекнување на способности за изработка на гињол кукла и сценографија за куклена претстава - Стекнување на способности за употреба на сценски говор и сценски движења - Реализација на куклена гињол претстава - Стекнување на способност за вреднување на куклени претстави 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Поим за кукларство - Видови на кукли - Карактеристики и изработка на гињол кукла - Поим за сценографија во куклена претстава, видови и карактеристики - Видови текст за куклена претстава - Сценски говор - Сценски движења - Интегрирање на сите елементи во реализација на куклена претстава 				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, проектни задачи,				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	Предавања 3 часа неделно (3 x15=45), вежби 2 часа неделно (2x15=30) 75 часа предавања и вежби 75 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10	
		16.2.	Самостојни задачи	10	
		16.3.	Куклена претстава	55	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Куклена претстава	50 поени		
	17.2.	Проектни и самостојни задачи	10 /10		
	17.3.	Активност и учество	30		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од предвидените активности			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Резултати од куклена претстава и активности во тек на предавањата и вежбите, индивидуална работа, анкети			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Ордев, Данчо	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје
	2.	Blumenthal, E.	Puppetry a world history.	New York: Abrahams Library publication.	
	3.	Покривка, В.	Дијете и сценска лутка	Школска књига, Загреб	
	2003				
	2005				
	1985				
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	
	Година				
	1.	Jenkins, J.P.	The magic of puppetry: A guide for those working with young children.	New Jersey: Prentice-Hall Inc.	
2.	Currell, D.	Learning with puppets	London: Biddles. Ward Lock Education.		
3.	Currell, D.	The complete book of puppet theatre	London: A & C Black Publishers Ltd.		
1980.					
1980.					
1976					

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ТРЕТА ГОДИНА, ПЕТТИ СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 4

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Грамматика на јазичните различности (македонски јазик)				
2.	Код	ИП5 ГЈР				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со јазичните различности на македонскиот јазик, дијалектите и дијалектната основа на македонскиот јазик, основните диференцијални црти на различните пројави на македонскиот јазик; да развијат способност за препознавање и разликување на специфичните и неспецифичните јазично-стилски средства како дел од јазичниот израз во формалната и во неформалната употреба на македонскиот јазик.					
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими за различните јазични форми (вариетети); основни видови на јазично раслојување; главни карактеристики на функционалното раслојување; социјално и индивидуално раслојување на јазикот; просторно (говорно) раслојување на јазикот; дијалектната основа на македонскиот стандарден јазик; дијалектна диференцијација на македонскиот јазик, фонетско-фонолошки, морфолошки, лексички и синтаксички одлики на македонските дијалекти; дијалектната лексика како начин на збогатување на современиот македонски јазик, влијанија и причини за неправилна примена на македонскиот стандарден јазик.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови Писмен дел – два теста по 35 бода или завршен испит до 70 бода Устен дел – завршен испит до 10 бода			80 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби, со најмалку три неоправдани отсуства. Услов за полагање завршен испит: да има потпис и освоени најмалку 16 бода од активностите.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Минова-Ѓуркова, Л.	Стилистика на современиот македонски јазик	Магор
	2.	Марковиќ, М.	Дијалектологија на македонскиот јазик 1	Филолошки факултет „Блаже Конески“	
	3.	Марковиќ, М.	Дијалектологија на македонскиот јазик 2	Филолошки факултет „Блаже Конески“	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
1.		Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	
2.	Видоески, Б.	Текстови од дијалектите на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“		
3.					

Реден број на прилогот: 48

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Граматика на јазичните различности (албански јазик)			
2.	Код	ИП5 ГЈР			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со јазичните различности на албанскиот јазик и со основните диференцијални црти на вкупните вариетети на албанскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими за различните јазични форми (вариетети); Основни типови на јазичното раслојување; Главни карактеристики на функционалното раслојување; Социјално и индивидуално раслојување на јазикот; Просторно (говорно) раслојување на јазикот; Главните фонетско-фонолошки одлики на дијалектните говори на албанскиот јазик; Морфолошките разликувања во дијалектната структура на албанскиот јазик; Лексички и синтаксички одлики на дијалектните варијанти на албанскиот јазик; Дијалектната основа на албанскиот стандарден јазик; Причини за неправилна примена на албанскиот стандарден јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		
	17.3.	Активност и учество	20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот добива потпис ако има минимум 3 пати неоправдано отсуство. На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кадриу, В.	Грамматика на јазичните различности (скрипта)	Албас	2020
		2.	Ѓинари, Ј., Ѓовалин, Ш.	Диалектологија	ШБЛУ	2000
		3.	Ѓамити, А & Ѓамили, А.	Дијалектологија на албанскиот јазик	УИШМ	2014
		4.	Радовановиќ, М.	Социолингвистика	БИГЗ	1979
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓолмес, Ј. & Вилсон, Н.	Увод во социолингвистика	Албас	2021
2.		Беци, Б.	Структура на албанските диалекти	УЕТ Пресс	2016	
	3.					

Реден број на прилогот: 49

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на статистиката			
2.	Код	ИП5 ОС			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Математика			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на улогата на статистиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - Изградба на позитивен однос кон статистиката и доживување на статистиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - Развој на синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - Примена на индуктивното и дедуктивното заклучување; - Познавање и разбирање на фундаменталните статистички поими, постапки и методи; - Претставување податоци со помош на табели и графикони; - Споредување различни репрезентации на истите статистички податоци, процена, избор и примена на најсоодветно претставување во конкретна задача/проект; - Анализа и евалуација на статистички податоци - Откривање, користење и интерпретација на мерите на централна тенденција - Употреба и интерпретација на стандардната девијација и нормалната распределба во конкретна задача/проект; - Собирање податоци користејќи набљудувања, анкети и експерименти; - Формулирање прашања и собирање податоци за заедничка карактеристика на две популации или различни карактеристики во една популација; - Продлабочено разбирање на резултатите од учењето, целите, содржините и стандардите за оценување од областа Работа со податоци во деветгодишното основно образование; - Конструкција и анализа на проблеми од областа Работа со податоци, користење стратегии за нивно решавање и процена на целите постигнати со нивно решавање. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во статистика, историски преглед; 2. Поим за варијабла, видови на варијабли, нивоа на мерење; 3. Методи на избор на примерок; 4. Вовед во експериментален дизајн: набљудување, експеримент, анкетирање; 5. Статистички графикони и табели: столбести дијаграми, пиктографи, кружни графикони, линиски графикони, точкести графикони; 6. Хистограми и распределби на зачестеност; 7. Мери на централна тенденција: мода, медиана, средна вредност (просек); 8. Мери на варијација: варијанса и стандардна девијација; 9. Работа со податоци во предучилишниот период и во основното образование. 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, учење со користење ИКТ, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 наставни часа 45 часа за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часови
16.		16.1.	Проектни задачи		0 часови

	Други форми на активности		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
			16.3.	Домашно учење – задачи	15 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		30 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		60 бодови (самостојни задачи)		
	17.3.	Активност и учество		10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода		5 (пет) (F)
				од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
				од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
				од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
				од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
				од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: Редовност и активно учество во наставата (освоени најмалку 5 бода од Активност и учество) Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за Индивидуалната работа (самостојните задачи).			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, англиски (прозорец на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николовски, Т.	Избрани поглавја од Основи на статистиката во психологијата	Скопје: Филозофски факултет, УКИМ	2001
	2.	Јакимовиќ, С.	Основи на дескриптивната статистика (интерна скрипта)	Приватно издание	2022	
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Митевска, Ј. и група автори	Математика за IV година на реформираното гимназиско образование	Скопје: Просветно дело АД	2009
		2.	Различни автори	Избрани поглавја од учебници по математика за основното образование	Министерство за образование и наука на Р. Северна Македонија	2007

Реден број на прилогот: 50

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагогија на слободното време			
2.	Код	ИП15 ПСВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска – Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на педагогијата на слободното време; да се запознаат со карактеристиките и значењето на слободното време како педагошки феномен; да ги осознаат можностите за воспитно дејствување во слободното време на децата; да стекнат знаења за принципите, методите и активностите во слободното време; да се оспособат за примена на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика со децата.				
11.	Содржина на предметната програма: Општествено – историски аспекти на слободното време; Слободното време како педагошки феномен; Педагогијата на слободното време во системот на педагошките науки; Теоретски основи на педагогијата на слободното време; Цел и задачи на педагогијата на слободното време; Принципи на педагогијата на слободното време; Објективни и субјективни фактори кои влијаат во организирањето на слободното време; Улогата на предучилишните институции во организирањето на слободното време на децата; Форми на организирање на слободното време и видови активности; Перспективи во развојот на педагогијата на слободното време.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебати дискусии, работилници, истражувачки активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време		90 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови (максимум)	
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови (максимум)	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови (максимум)	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис – редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање – освоени минимум 20 поени по наведените основи		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Баракоска, А.	Педагогија на слободно време	Филозофски Факултет, Скопје
	2.	Баракоска, А.	Педагогија на слободно време	Доминант Скопје	2004

	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Будимир-Нинковиќ, Г.	Педагогија слободног времена	Педагошки Факултет Јагодина	2008
		2.	Kokovic, D.	Način života i slobodno vreme	Fakultet za sport i turizam Novi Sad	2008

Реден број на прилогот: 51

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Теорија и практика на играта			
2.	Код	ИП5 ТПИ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со воспитно-образовните вредности на играта, со спецификите и можностите на нејзината примена како примарен метод во организираниот воспитно-образовен процес, да стекнат знаења и способности за релевантен и компетентен избор на игри согласно со детските индивидуални и развојни потенцијали, согласно со потребите на децата и согласно со воспитно-образовните цели ; да стекнат знаења и способности за разбирање и релевантно педагошко водење на детските спонтани и организирани игри согласно со развојните потреби и можности на децата				
11.	Содржина на предметната програма: Појмовно определување на играта;. Теориски основи на играта; Педагошките вредности на играта од аспект на: интелектуалниот, социо-емоционалниот, моралниот, естетскиот, говорно-комуникацискиот, и физичкиот развој на детето; Играта и возраста на детето; Играта и учењето. Социоемоционално учење низ игра; Играта и воспитанието; Играта и образованието; Играта и автономијата на детската личност; Играта и развојот на творештвото. Корективно - воспитната вредност на играта. Видови игри во воспитно-образовната практика (карактеристики и воспитно-образовни ефекти), Компјутерот и детската игра. Планирање, организирање и реализирање на играта во воспитно-образовната практика (потреби, начини, етапи и техники на воспитно-образовно менаџирање, координирање и водење на детската игра) . Услови за организирање и реализирање на играта (струкурирање на средината, влијание на културата, улогата на воспитувачот). Играта во семејството; Играта и различностите (мултикултурализмот и инклузивноста во образованието), Играта и играчките; Играта – средство за (само)вреднување на постигањата и на воспитно-образовните ефекти.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		90 часови		
14.	Распределба на расположивото време		45 часови за наставни активности 45 часови за други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Максимум 70 бодови – завршен испит (или два теста по максимум 35 бодови)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна), знаење од дополнителна литература	до 20 бодови		
	17.3	Редовност, активност и учество	до 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност и активност на предавања и вежби и реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Kamenov, E -	Decja igra, vaspitanje i obrazovanje kroz igru,	Zavod za udzbenike i nastavna sredstva, Beograd	2006
	2.	Duran, M.	Dijete i igra,	Naklada sklap, Jasrebarsko	2003
	3.	Tatjana Koteva-Mojsovska & Suzana Nikodinovska Banchotovska	The role of play and the autonomy of the child in Early childhood development, EDUCATION - Journal of educational research, Vol. 1 ; No. 1-2 ; ISSN: 2671-3268 (Print) , ISSN: 2671-3276 (Online), pp. 99-104	Faculty of Pedagogy, University of Tetova, Republic of North Macedonia ,	2019
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Klarin, M.	Psihologija dječje igre	Sveučilište u Zadru.	2017
	2.	Grupa avtori	Igra i igračke	Zavod za ud`benike i nastavna sredstva, Beograd	1980
	3.				

Реден број на прилогот: 52

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Здравствено образование				
2.	Код	ИП5 ЗО				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, трет, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година/семестар	Трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Стекнување на теоретски и практични знаења и вештини од областа, - Разбирање на потребата од здравствено образование на децата, - Разбирање на целите и задачите на предметот во формирање на здрави идни генерации, - Учење за нормативите и стандардите на еден училишен (предучилишен) објект како битен сегмент во развојот на децата и учениците, - Познавање и разбирање на факторите кои влијаат врз здравјето на децата.					
11.	Содржина на предметната програма: - Значењето на здравственото образование, - Задачи на здравственото образование, - Цели на здравственото образование, - Методи на здравствено-воспитна работа, - Средства на здравствено-воспитна работа, - Најчести заразни и незаразни болести кај децата, - Превентивни мерки за спречување на болестите.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа семестрално				
14.	Распределба на расположивото време	45 часа за наставни активности 45 часа за други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на предавање и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Билјана Глигорова	Хигиена	Боро Графика, Скопје	2021
		2.				
3.						

	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ТРЕТА ГОДИНА, ШЕСТИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 53

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитно-образовната работа по природа и општество 1			
2.	Код	ЗП6 МПО1			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот/ката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да стекне теоретски и практични знаења и вештини од областа; • да ги разбере предметот, задачите и методологијата на дисциплината; • да го познава историскиот развој на дисциплината; • да ја познава, разбира и користи воспитно-образовната програма од природонаучното и општественото подрачје за предучилишно воспитание; • да ги познава и разбира развојните законитости, разлики и потреби на предучилишното дете; • да ги познава и разбира целите и задачите на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје ; • да се оспособи за дефинирање на образовни, воспитни и функционални цели во согласност со програмските содржини и возрастните особености на децата; • да ги познава и разбира содржинските особености на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи за интердисциплинарно поврзување на содржините; • да ја познава структурата и концепцијата на дисциплината и нејзината поврзаност со други дисциплини; • да ги познава, разбира и применува начините на планирање на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да ги познава материјалните ресурси потребни за реализација на воспитно-образовната работа; • да ги познава потребите на воспитниот кадар како човечки ресурс во реализација на воспитно-образовната работа; • да се оспособи за управување со информации (способност да се добијат и да се анализираат информации од различни извори); • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет и задачи на Методиката на воспитно-образовната работа по природа и општество 2. Природа и општество како воспитно-образовно подрачје <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Историски развој на за создавање на природната и општествената средина 3. Значење на воспитно-образовната работа по природа и општество за развојот на личноста на детето 4. Педагошко-психолошки основи на сфаќањето на природните и на општествените појави <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Како предучилишното дете го сфаќа светот околу себе 5. Предучилишните институции и запознавањето со природата и со општествената средина 6. Цели на воспитно-образовната работа по природа и општество 7. Структура и карактеристики на програмата за ран детски развој 8. Содржини на воспитно-образовната работа по природа и општество <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Избор на содржини по природа и општество 8.2. Распоред на содржините 9. Планирање на воспитно-образовната работа по природа и општество <ol style="list-style-type: none"> 9.1. Видови планирања 				

	9.2. Годишно планирање 9.3. Тематско планирање 9.4. Месечно планирање 9.5. Дневно планирање 10. Материјални ресурси потребни за реализација на воспитно-образовната работа по природа и општество 11. Воспитниот кадар како човечки ресурс во реализација на воспитно-образовната работа					
12.	Методи на учење: предавање, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста по 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
2.	Колонцовски, Б.	Методика на воспитно-образовната работа по природа и општество	Киро Дандаро, Битола	2010		

		3.	Колонцовски, Б.	Детето истражувач на природата	Киро Дандаро, Битола	2001
		4.	Roller Halacev, M.	Upoznavanje predškolske djece sa okolinom	Školska knjiga, Zagreb	1978
		5.	Jegeni, I	Metodika e punas educative arsimore nga naturës dhe shoqërise	Pedagoški fakultet, Skopje	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Камчевска, Б.	Предучилишното воспитание и образование како отворен систем	Графо БС, Скопје	1997	
2.		Јегени, Ј.	Улогата на прашањата на воспитаникот во сознавањето на природата и општеството	Виста принт, Скопје	2012	
		3.	Murati, M., Aziz, Sh., Jegeni, L.	Metodika e njehjes së ambientit	Pedagoški fakultet, Skopje	2002

Реден број на прилогот: 54

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовно воспитание со методика			
2.	Код	ЗПБ ЛВМ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар		Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување на знаења за основите, карактеристиките и специфичностите на методиката на ликовното образование во предучилишна возраст; - Стекнување на знаења за влијанието на ликовното изразување за психофизичкиот развој во рана детска возраст; - Стекнување на основни знаења за интеграција на деца со различни образовни потреби во ликовното изразување; - Стекнување на знаења и способности за реализација на глобално и годишно планирање во предучилишната возраст; - Стекнување на знаења, вештини и способности за реализација на дневно планирање на активност по ликовно воспитување; - Развивање на чувствителност кон препознавање и евалуација на значајни детали во детските ликовни решенија; - Развивање на способности за познавање и развивање на употребата на визуелниот јазик и способноста за дизајнирање ликовни активности во рана детска возраст врз основа на индивидуален развој на децата и нивните специфични воспитно-образовни потреби; - Стекнување на способности за прилагодување на наставната програма и дидактичко-методскиот пристап на барањата на специфичната средина во различни форми на организирано воспитание и образование во рана детска возраст; - Развивање на вештини за поттикнување на дивергентно и креативно размислување. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Цел и задачи на методиката на ликовно образование; 2. Историски преглед на методика на ликовно образование; 3. Ликовно изразување во рана детска возраст – фази на развој и ликовни типови на деца; 4. Принципи, методи, форми и специфичности на ликовните воспитно-образовни активности во рана детска возраст; 5. Поттикнување на когнитивниот, моторичкиот и емоционалниот развој со ликовни активности во рана детска возраст; 6. Програма за ран детски развој; 7. Подготовка и планирање на активностите во предучилишна возраст - Глобално, годишно и дневно планирање; 8. Креирање на ликовни активности врз основа на индивидуалниот психофизички развој на децата и нивните специфични ликовни способности и потреби; 9. Евалуација на ликовни творби на деца во рана детска возраст. 				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дискусии, проектни задачи, посета и анализа на детски ликовни изложби				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	Предавања 3 часа неделно (3 x15=45), вежби 2 часа неделно (2x15=30) 75 часа предавања и вежби 75 часа други активности			
15.		15.1.	Предавања – теоретска настава	45	

	Форми на наставните активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10		
		16.2.	Самостојни задачи	35		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	2 теста по 35 поени (теоретски и практичен) Усен испит 10 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 поени			
	17.3.	Активност и учество	10 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Резултати од тестови и усен испит, активност и реализација на вежби, анкета			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Рауник Кирков, М.	Методика на ликовно воспитание	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје	2018
		2.	Burhan Ahmeti, Naim Spahiu	Art Figurativ 12	Albas	2021
		3.	Herceg Varljen, L., Rončević, A. i Karlavaris, B.	Metodika likovne kulture djece rane i predškolske dobi.	Alfa, Zagreb	2010
		4.	Winner, E.	Darovita djeca	Lekenik, Ostvarenje d.o.o	2005
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Рауник Кирков, М.	Разиграни бои, линии, форми (4-5 г.)	Просветно дело, Скопје	2015
		2.	Рауник Кирков, М.	Разиграни бои, линии, форми (5-6 г.)	Просветно дело, Скопје	2015

		3.	Ордев, Данчо	Методика на настава по ликовно образование	Педагошки факултет, Скопје	2004
		4.	Naim Spahiu, Burhan Ahmeti	Art Figurativ 9	Albas	2022

Реден број на прилогот: 55

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко воспитание со методика			
2.	Код	ЗП6 ФВМ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Малцев проф. д-р Бујар Саити ас. м-р Зорица Станковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да добијат сознанија и способности за разбирање, анализа и самостојна работа; да ги сфатат суштината и значењето на предметот и неговата практична примена во воспитно-образовната работа; соодветно да ги применат стекнатите знаења, умеења и навики при решавање одредени проблеми; да се запознаат и да усвојат знаења врзани за Методиката по физичкото и здравственото воспитание во предучилишните установи; да изработат и да реализираат програмски содржини со примена на современи методи од кинезиолошката наука.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим, цел и задачи на Методиката по физичко и здравствено воспитание: <ul style="list-style-type: none"> - Основни дидактички принципи на воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Планирање на воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Структура на воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Оптоварување на децата во воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Типови на воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Организационски форми на физичкото и здравственото воспитание - Методи на воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Интензификација на воспитно – образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Други организационски форми на воспитно - образовниот процес - Ликот на воспитувачот 				
12.	Методи на учење: Предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби, истражувачки активности, индивидуална и групна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	25 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	50 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Испит Тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) Тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода)			

		Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број поени од првиот (18 поени) Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест.		70 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода			
	17.3.	Активност и учество		10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)			
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		<p>Услов за потпис 90% од редовноста на предавањата и вежбите.</p> <p>Услов за полагање на завршен испит: Изработка на самостојна дневна подготовка и одржана практична наставна активност (студиска програма на македонски јазик)</p> <p>Услов за потпис е 50% од редовноста на наставата.</p> <p>Услов за полагање на завршен испит: одржана практична наставна активност со претходно прифатена дневна подготовка (студиска програма на албански јазик)</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Саити, Н., Саити, Б.	Bazat e educates fizike me metodike	Просветно дело Скопје	2000	
		2.	Малцев, М.	Физичко образование со методика	Педагошки факултет “Св. Климент Охридски” Скопје	2016	
		3.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Скопје	2017	
		4.	Малцев, М.	Практикум	Приватно издание	2011	
		22.2.	Дополнителна литература				
			Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Приватно издание	2012	
	2.		Тодоровски Д.	Методика на физичко образование	Педагошки факултет, Штип	2007	
	3.						

Реден број на прилогот: 56

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичкото воспитание со музички инструменти			
2.	Код	ЗП6 ОМИ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам проф. д-р Јета Старова Мехмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на знаења за основните елементи на музичкото образование; стекнување на умеања за нивна практична примена во музицирање и анализа на музички текст; развивање на музичкиот слух; запознавање со историјата на музиката, музичките инструменти; практично изучување на пијаното и орфовите музички инструменти.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни елементи на музичкото образование (звук, тон, ноти, паузи, линиски и тонски систем, музички клучеви, имиња на тоновите, и бележење на истите на петтолиние во Ге глuch); Метрика (нагласени – ненагласени метрички делови); Ритмика (едноставни тактови со мерна единица: четвртина нота, осмина нота и половина нота, сложени рамноделни и нерамноделни тактови); Мелодика (основна скала, стапало, степен, тетракорд), Интервали (поим, основни интервали); Артикулација; Динамика; Темпо; Помошни знаци и кратенки; Повишени, снижени и разрешени тонови; Дурски и молски скали до три презнаци; Квинтно-квартен круг; Созвучие. <i>Класификација на музичките инструменти:</i> 1. жичени (гудачки, жичено-харфови и жичени со клавиши); 2. дувачки (лабијални, со една пластинка, со две пластинки) и аерофони; 3. ударни (мембранофони и идиофони). <i>Историја на музиката:</i> краток преглед на историјата на музиката од првобитното општество до современата музика.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположливото време	90 часа наставни активности 90 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	60	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	35	
		16.3.	Домашно учење – задачи	35	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	45		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	45		
	17.3.	Активност и учество	10		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични колоквиуми (кои можат да се заменат со бодови од устен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит)				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Талевски Владимир	<i>Основи на музичката теорија со музички инструменти</i>	Авторот	2016
		2.	Соколов, Љупчо	<i>Музички инструменти</i>	Скопје: Трамонтана	2002
		3.	Islam, Aida	<i>Müzik Enstrümanlari</i> (интерна скрипта)	Приватно издание	2012
		4.	Dhomi Rauf	<i>Njohuri mbi instrumentet muzikore</i>	Shtëpia Botuese e Librit Universitar Tetovë	2008
		5.	Rudi Drita, Donika & Rafet	<i>Edukatë muzikore 3</i>	Shtëpia botuese Dugagjini	2021
		6.	Reci Teuta	<i>Edukata muzikore</i>	Shtëpia Botuese e Librit Shqip: Tirane	2003
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Тајчевик, Марко	<i>Основи на теорија на музиката</i>	Просветно дело, Скопје	1990	
	2.	Соколов, Љупчо	<i>Музички практикум</i>	Скопје: Трамонтана	2002	
	3.	İslam, Aida	<i>Piyano Alıştırmaları ve Müzik Eserleri</i> (интерна скрипта)	Приватно издание	2012	
	4.	Vasil Tole dhe Ilir Polena	<i>Fjalor i muzikës klasike dhe popullore</i>	Akademia e shkencave e Shqipërise	2015	

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ТРЕТА ГОДИНА, ШЕСТИ СЕМЕСТАР

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 57

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Акциони истражувања во воспитно-образовната работа				
2.	Код	ИПБ АИ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова проф. д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - запознавање на студентите со значајните својства на акционите истражувања и можностите за менување на појавите кои се истражуваат; - оспособување на студентите за примена на елементи од стратегијата за развој на курикулумот и неговата структура; - успешно конкретизирање на исходот од образованието, операционализирање на предучилишниот курикулум. 					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Избор на проблеми за истражување - Проектирање акциони истражувања - Изработка на мерни инструменти - Спроведување акционо истражување - Изготвување извештај за акционо истражување 					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања (мултимедиско учење, презентации, заедничко гледање на видеа и филмови)	30 часа		
		15.2.	Вежби, проектни и информациски презентации, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два колоквиуми по 20 бода или завршен испит со 40 бода)			70 бода	
	17.2.	- информациска писменост - проектна активност (пауерпоинт-презентација) - библиографија			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		/			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					

		Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.		Halmi, A.	Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima	Naklada slap	2005
	2.		John A. Bilorusky	Cases and Stories of Transformative Action Research	Routledge	2021
	3.		Shehu F.	Hulumtimet aksionale në punën edukativo- arsimore (интерна скрипта)	Приватно издание	2014
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.			Hulumtim aksional në praktikën edukativo-ardimore	Byroja Zhvillimin e Arsimit	2015
	2.					

Реден број на прилогот: 58

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Образовна технологија			
2.	Код	ИП6 ОТ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска – Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења од областа на образовната технологија; да се запознаат со едукативните вредности на медиумите; да се оспособат за изработка на соодветни дидактички материјали за примена во одделните видови на воспитно-образовни активности; да се оспособат за примена на дидактичките електронски медиуми во воспитно-образовната работа.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за образовна технологија; Односот на образовната технологија и дидактиката; Видови на образовни технологии: технологија на усното и писменото изразување, технологија на организирано набљудување, манипулациона и оперативна технологија, аудиовизуелна технологија, компјутерска технологија, мултимедијска технологија; Определување на поимот на мултимедијалност и неговото значење: откривање на поимите мултимедиум, хипертекст, хипермедиум; Поврзаноста на мултимедијалноста со мултимедијалните податоци, мултимедијалните апликации и мултимедијалните документи; Медијатеката во функција на медиумската култура; Учење по пат на електронска мрежа и електронски медиуми; Електронско учење; Учење на далечина.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебати, дискусии, работилници, истражувачки активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време		90 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часови
		16.2.	Самостојни задачи		15 часови
		16.3.	Домашно учење		20 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови (максимум)	
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови (максимум)	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови (максимум)	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)
				од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
				од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис – редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање – освоени минимум 20 поени по наведените основи		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика 3 (одабрана поглавја)	Учителски факултет, Београд	2007	
		2.	Никодиновска-Банчотовска С.	Educational technology as a way of teacher's work (pg. 811-819)	Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla	2012	
		3.	Никодиновска-Банчотовска С.	Educational software and e-learning in the early grades of elementary school Conference proceedings (pg. 255-259)	Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Tuzla	2018	
		4.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет, Скопје	2012	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Mamutović, A. Marković, M. Stanisavljević Petrović, Z	Primena savremene tehnologije u vaspitanju I obrazovanju dece predškolskog uzrasta – prikaz rezultata istraživanja iz različitih zemalja, Godišnjak za pedagogiju V-1	Filozofski fakultet Niš	2020	
		2.		Национална стратегија – Стратегија за развој на е-содржини 2010–2015	Министерство за информатичко општество, Скопје	2010	
		3.	Никодиновска - Банчотовска С.	Opportunities and values of the educational software (pg. 343-348)	Филозофски Факултет, Институт за педагогија, Скопје	2013	
		4.	Никодиновска - Банчотовска С.	The school media library and the multimedia classrooms keeping up with the technical – technological development, (conference proceedings)	Педагогически факултет, Стара Загора, Бугарија,	2013	
		5.		Употребата на компјутери и интернет во образовниот систем на РМ	Фондација Метаморфозис, Скопје	2010	

Реден број на прилогот: 59

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Интегриран курикулум			
2.	Код	ИПБ ИК			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска, проф.д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се здобијат со научни знаења за холистичкиот пристап кон развојот и образованието, со спецификите и можностите на нејзината примена, да ги осознаат и разберат техниките, принципите, и моделите на интегрирана настава и учење, да се оспособат за организирање и реализирање на наставата со помош на интегрирање на содржините и целите, да се оспособат за компетентен избор на модели на интегрирање согласно со развојните и индивидуалните потреби на децата како и согласно со научните постулати, можности и потреби, да се оспособат за педагошко водење на интегрирана настава.				
11.	Содржина на предметната програма: Интегриран курикулум - поим, суштина и карактеристики. Основи за интегриран курикулум; Холизмот и активното учење- медиум за интегрирана настава; Концептот на природен развој - основа за интегриран пристап; Контекстуалното наспроти академското учење; Проектното учење во функција на меѓупредметно поврзување Модели на интегриран курикулум; Интегриран пристап во планирањето на предметните содржини; Елементи, методи и форми на реализација на интегрираниот курикулум; Модели на учење во функција на меѓупредметно поврзување. Избор на модел за интегрирано учење; Инклузивното образование во интегрираниот курикулум; Мултикултурното и интеркултурното воспитание и образование во интегрираниот курикулум; Импликации на имплементација на интегриран наставен план; Мобилност на ентериерот во функција на меѓупредметното поврзување. Центри за учење. Принципи за реализирање на меѓупредметното поврзување. . Планирање и водење на интегрираната настава. Оценување на постигањата во интегрираната настава; Евалуација на интегриран курикулум; Улогата на наставникот.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	45 часови за наставни активности 45 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Максимум 70 бодови – завршен испит (или два теста по максимум 35 бодови)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна), знаења од дополнителна литература	До 20 бодови		
	17.3	Редовност, активност и учество	До 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност и активност на предавања и вежби и реализација на проектни, семинарски и други самостојни и организирани активности во и вон непосредната настава			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Котева-Мојсовска, Т.	Интегриран курикулум , Скрипта од предавања за интерна употреба	Педагошки факултет, Скопје	(2021),
	2	Miljak, A.	Humanistički pristup teoriji I praksi predškolskog odgoja, "Persona".	Velika Gorica – Zagreb:	(1996),
	3.	Котева-Мојсовска Т.	Учење низ проекти,	Просветно дело, бр 5, 19-26. Скопје,	(2006),
	4.	Tatjana Koteva Mojsovska & Nevenka Stoeva	The effects of the integrated curriculum application in primary education, Proceedings of X International Scientific Conference” Improving the quality of life of children and youth”, Istanbul, Turkey ISSN 1986-9886, str 121-133	„Association for support and creative development of children and youth, Tuzla & University of Tuzla, Faculty of Education and Rehabilitation: Tuzla.	(2019),
	5.	Shehu F.	The integrated curriculum and social education in preschool and primary school education, 13th International Balkan Education & Science Congress,	Trakya University, Faculty of Education, Edirne, Turkey	(2018).
	6.	Susan Margaret Drake Joanne L. Reid	Integrated Curriculum as an Effective Way to Teach 21st Century Capabilities	Asia Pacific Journal of Educational Research 2018. Vol. 1(1) 31-50© The Author(s)	2018
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Прирачник за наставниците во основното образование	Настава и учење на 21 век – Проект за основно образование	УСАИД	2009
	2.	Koteva-Mojsovska, Tatjana	System of competences for the holistic-integrative concept of early childhood development Conference proceedings ,International Scientific Conference: The education at the crossroads –conditions, challenges, solutions and perspectives; ISBN 978 - 608 - 4616 - 89– 4	Bitola: Macedonian science society – Bitola, Republic of macedonia	2018

Реден број на прилогот: 60

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на работа со надарени деца			
2.	Код	ИП6 МНД			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година	Шести семестар	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • да ги познава и разбира поимите надареност, креативност и талент; • да разликува видови надареност; • да ги познава карактеристиките на надарените деца во предучилишниот период; • да ги познава фазите и факторите на развој на надареноста; • да развива способности за препознавање и идентификување надарени деца; • да познава, разбира и употребува форми за работа со надарени деца; • да развива вештини за употреба на методи, техники и стратегии за работа со надарени деца; • да развива вештини за управување со информации (способност да се добијат и да се анализираат информации од различни извори); • да развива способности за комуницирање, соработка, тимска работа. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Што е надареност? <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Дистинкција на поимите: надареност, креативност, талент 1.2. Различни концепции за природата на надареноста (мултидимензионални, когнитивни, развојни) 2. Видови надареност: мултипла, вербална, математичка, уметничка и спортска надареност и надареност за лидерство 3. Карактеристики на надарените <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Методи за утврдување на карактеристиките на надарените деца 3.2. Класификации на карактеристиките на надарените <ol style="list-style-type: none"> 3.2. 2. Карактеристики на надарените во предучилишната возраст 4. Развој на надареноста <ol style="list-style-type: none"> 4. 1. Фази во развојот на надареноста 5. Фактори што влијаат на развојот на надареноста 6. Препознавање и идентификација на надарените деца <ol style="list-style-type: none"> 6. 1. Насоки и принципи за препознавање и идентификација на надарените деца 6.2. Методи и форми на идентификација на надарените деца 6.3. Субјекти кои учествуваат во идентификацијата надарените деца 6.4. Инструменти за идентификација на надарените деца 7. Форми на работа со надарени деца 8. Воспитно-образовна работа со надарените деца <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Модели за изработување наставни програми за работа со надарени деца 8.2. Методи техники и стратегии за работа со надарени деца 				

8.3. Улогата на воспитувачот во воспитно-образовната работа со надарени деца.						
12.	Методи на учење: предавања, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Арнаудова, В., Ач. Лешниковска, Е.	Надарено дете	Филозофски, Скопје	2000
		2.	Mlinarević V., Zrilić S.	Integralan pristup darovitosti-perspektiva u odgoju i obrazovanju	Hrvatska sveucilisna naklada, Zadar	2021
		3.	Кеверески, Љ.	Каков наставник им треба на надарените и талентираниите деца	Киро Дандаро, Битола	2007
4.	Камчевска, Б.	Развој на програми и стратегии за автоиндивидуализација на децата	Педагошки факултет, Битола	2003		

		5.	Кеврески, Љ.	Светот на надарените и талентираните деца	Летра, Охрид	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gorgević, B.	Individualizacija vaspitanja darovitih	Prosveta, Beograd	1979
		2.	Koren, I.	Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika	Školske novine, Zagreb	1989
		3.	Koren, I.	Nastavnik i nadareni ucenici	Školske novine, Zagreb	1989

Реден број на прилогот: 61

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна ликовна работилница			
2.	Код	ИП6 КЛР			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар		Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Стекнување на знаења за поим на креативност во ликовното изразување во рана детска возраст (конвергентно и дивергентно мислење; надареност, талент и генијалност; тестови за процена на креативноста, фази во развој на кретивното мислење); - Стекнување на способности за креативна употреба на ликовните материјали, средства и техники; - Стекнување на знаења и способности за поттикнување на креативноста во рана детска возраст преку ликовно изразување; - Стекнување способности за критичка анализа на творбите и процена на креативноста во рана детска возраст;				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Поим на креативност во ликовното изразување во рана детска возраст - конвергентно и дивергентно мислење; - надареност, талент и генијалност; - тестови за процена на креативноста, - фази во развој на кретивното мислење; 2. Аспекти за креативна употреба на ликовните материјали, средства и техники; 3. Методи и техники за поттикнување на креативноста во рана детска возраст преку ликовно изразување; 4. Анализа на творбите и процена на креативноста во рана детска возраст;				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, проектни задачи,				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	Предавања 2 часа неделно (2 x15=30), вежби 1 час неделно (1x15=15) 45 часа предавања и вежби 45 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10	
		16.2.	Самостојни задачи	10	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	2 проектни задачи x 35 поени		

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20	
	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од предвидените активности			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Резултати од активностите во тек на предавањата и вежбите, индивидуална работа, усна и писмена презентација, анкети			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Wright, Susan.	Understanding Creativity in Early Childhood: Meaning-Making and Children's Drawing	Sage Publication	2010
		2.	Winner E.	Darovita djeca:	Mitovi i stvarnost. Lekenik: Ostvarenje	2005
		3.	Čudina – Obradović, M.,	Nadarenost – razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje.	Zagreb: Školska knjiga.	1990
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Torrance, E.P.	The torrance Test of Creative Thinking.	Princeton, N.J. Pesonnel Press	1996
		2.	Јакубин, М.	Ликовни језик и ликовне технике	Факултет за ликовни уметности, Скопје	2000
3.		Karlavaris, B., Kraguljac, M.	Razvijanje kreativnosti putem likovnog vaspitanja.	Beograd: Prosveta.	1981	

Реден број на прилогот: 62

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Кинезитерапија			
2.	Код	ИП6 К			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Малцев проф. д-р Бујар Саити ас. м-р Зорица Станковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да ги сфатат значењето на предметот и неговата примена во наставата, како и да се оспособат за практична примена и користење на стекнатите знаења во решавањето на одредена практична проблематика во воспитно-образовната дејност.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на кинезитерапијата - Средства на кинезитерапијата - Методите на кинезитерапијата - Карактеристики на локомоторен амарат - Терапевтска гимнастика - Корективна гимнастика - Организација на работата во кинезитерапијата - Методика на спроведување вежби во кинезитерапијата - Индикации и контраиндикации во кинезитерапијата - Примена на кинезитерапијата во основните училишта - Облик и особини на рбетниот столб и деформитети во држењето на телото - Кифоза, лордоза и сколиоза – деформитети на рбетниот столб - Рамни стапала, крилести лопатки - Рамен грб и нормално дршење на телото, како и деформитети на градниот кош - Деформитети на нозе - Превенција со помош на кинезитерапија 				
12.	Методи на учење: Предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби, истражувачки активности, индивидуална и групна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Испит Тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) Тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број поени од првиот (18 поени) Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест.			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис е 50% од редовноста на наставата.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставниците/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Шуков, Ј	Основи на кинезитерапијата	Алма, Скопје	2001
		2.	Малцев, М	Методика на физичкото образование	Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Скопје	2011
		3.	Саити, Н., Саити, Б.	Bazat e educates fizike me metodike	Просветно дело Скопје	2000
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Приватно издание	2012
		2.	Тодоровски Д.	Методика на физичко образование	Педагошки факултет, Штип	2007
3.						

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА, СЕДМИ СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 63

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по македонски јазик 1			
2.	Код	ЗП7 ММЈ1			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година /седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Весна Хорватовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со основните знаења и вештини од методиката на раното учење по македонски јазик како идни стручни воспитувачи во предучилишните установи и другите сродни стручни установи. Студентите се оспособуваат за познавање, разбирање и разликување на воспитно-образовните и функционални цели во реализацијата на методиката на раното учење по македонски јазик ; Студентите треба да умеат да избираат и користат литературни творби за деца во функција на методиката на рано учење по македонски јазик ; Да се оспособат за примена на стандарден македонски јазик во воспитно-образовната активност и стекнување и примена на функционална писменост;				
11.	Содржина на предметната програма: Значење на методиката на рано учење по македонски јазик; цели ,задачи и дидактички принципи на односната методика; раст и развој на детето од предучилишна возраст ; карактеристики на правилниот говор ; јазик и говор , видови говор и фактори кои влијаат врз развојот на говорот ; говорно -јазични нарушувања кај децата на рана возраст ; програмско- содржински области и теми на методиката на рано учење по македонски јазик, структура на воспитно- образовните активности, методски области, форми, говорни игри и облици на методиката на рано учење по македонски јазик во предучилишните установи; набљудување и посматрање на децата во функција на методиката на рано учење по македонски јазик; улогата на воспитувачот во поттикнување на развојот на говорот и превенцијата на нарушувањата на говорно-јазичната комуникација кај децата; методиката на рано учење по македонски јазик и литературата за деца; корелација на методиката на рано учење по македонски јазик на к ултура на говор со другите подрачја, билингвизам				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење, практично-апликативни активности				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мито Спасовски	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“	2009
		2.	Кирил Барбареев	Методика на воспитно-образовната работа по култура на говорот – практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип http://e-lib.ugd.edu.mk/449	2015
	3.	Кирил Барбареев / Елена Ташкова	Методика на воспитно-образовната работа по развој и култура на говорот кај децата од 3 до 8 години http://e-lib.ugd.edu.mk/913	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2020	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Огненовски Т,	Методика на В.О. работа по култура на говорот	Авторизирани предавања Педагошки факултет Битола	2003
		2.	Кирил Барбареев, Лена Дамовска, Флорина Шеху	Прирачник за воспитувачите во детските градинки „Компетентен воспитувач“.	Просветно дело	2019
3.	Лена Дамовска, Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки. Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело,	2019		

Реден број на прилогот: 64

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по албански јазик 1				
2.	Код	ЗП7 МАЈ1				
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Љуљзим Адеми				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со основните знаења и вештини од методиката на раното учење по албански јазик како идни стручни воспитувачи во предучилишните установи и другите сродни стручни установи. Студентите се оспособуваат за познавање, разбирање и разликување на воспитно-образовните и функционални цели во реализацијата на методиката на раното учење по албански јазик ; Студентите треба да умеат да избираат и користат литературни творби за деца во функција на методиката на рано учење по албански јазик ; Да се оспособат за примена на стандарден албански јазик во воспитно-образовната активност и стекнување и примена на функционална писменост;					
11.	Содржина на предметната програма: Значење на методиката на рано учење по албански јазик; цели, задачи и дидактички принципи на односната методика; програмско - содржински области и теми на методиката на рано учење по албански јазик, структура на воспитно - образовните активности, методски области, форми, говорни игри и облици на методиката на рано учење по албански јазик во предучилишните установи; раст и развој на детето од предучилишна возраст; карактеристики на правилниот говор; јазик и говор, видови говор и фактори кои влијаат врз развојот на говорот; говорно -јазични нарушувања кај децата на рана возраст; набљудување и посматрање на децата во функција на методиката на рано учење по албански јазик; улогата на воспитувачот во поттикнување на развојот на говорот и превенцијата на нарушувањата на говорно-јазичната комуникација кај децата; методиката на рано учење по албански јазик и литературата за деца; корелација на методиката на рано учење по албански јазик на култура на говор со другите подрачја, билингвизам					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење, практично-апликативни активности					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ермиони Хоџа Цекани	Metodika sipas fushave të zhvillimit	Полис	2012
		2.	Ермиони Хоџа Цекани	Libri i mësuësies së arsimit parashkollor (për grupet I, II dhe III)	Полис	2010
	3.	Мито Спасовски	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“	2009	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лефтери Селмани, Аурела Зиси	Konceptimi dhe organizimi i veprimtarisë mësimore-edukative në arsimin parashkollor	ГЕЕР	2006
		2.	Алујла Јубани, Ириди Хоти, Мимоза Гјокутај	Mësimdhënia e gjuhës shqipe përmes veprimtarive krijuese dhe ndërvepruese	Роланд А. Чако	2013
3.	Лена Дамовска,Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки. Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело,	2019		

Реден број на прилогот: 65

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по турски јазик 1				
2.	Код	ЗП7 МТЈ1				
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Четврта година /седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со основните знаења и вештини од методиката на раното учење по турски јазик како идни стручни воспитувачи во предучилишните установи и другите сродни стручни установи. Студентите се оспособуваат за познавање, разбирање и разликување на воспитно-образовните и функционални цели во реализацијата на методиката на раното учење по турски јазик ; Студентите треба да умеат да избираат и користат литературни творби за деца во функција на методиката на рано учење по турски јазик ; Да се оспособат за примена на стандарден турски јазик во воспитно-образовната активност и стекнување и примена на функционална писменост;					
11.	Содржина на предметната програма: Значење на методиката на рано учење по турски јазик; цели, задачи и дидактички принципи на односната методика; програмско - содржински области и теми на методиката на рано учење по турски јазик, структура на воспитно - образовните активности, методски области, форми, говорни игри и облици на методиката на рано учење по турски јазик во предучилишните установи; раст и развој на детето од предучилишна возраст; карактеристики на правилниот говор; јазик и говор, видови говор и фактори кои влијаат врз развојот на говорот; говорно -јазични нарушувања кај децата на рана возраст; набљудување и посматрање на децата во функција на методиката на рано учење по турски јазик; улогата на воспитувачот во поттикнување на развојот на говорот и превенцијата на нарушувањата на говорно-јазичната комуникација кај децата; методиката на рано учење по турски јазик и литературата за деца; корелација на методиката на рано учење по турски јазик на култура на говор со другите подрачја, билингвизам.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење, практично-апликативни активности					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	KANDIR, N. Aral, A. YAŞAR, M.C.	Okul Öncesi Eğitim	Ya-Pa Yayınları	2000
		2.	ÖZATALAY, E.H.	Tekerleme, Bilmece, Şiir, Parmak Oyunları	Ya-Pa Yayınları	2000
		3.	Мито Спасовски	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	TURLA, A.	Okul Öncesi Eğitiminde Maskeler, Kostümler ve Başlıklar	Gerhun Yayınları	2006
		2.	KOLEKTİF	Okul Öncesi Eğitiminde Uygulanan Farklı Modeller	Dora Yayıncılık	2010
	3.	Лена Дамовска,Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки. Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело	2019	

Реден број на прилогот: 66

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитно-образовната работа по математика 1			
2.	Код	ЗП7 ММ1			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со знаења за психолошките и логичките основи на воспитно-образовната работа по математика; да се запознаат со спецификите на сознajниот процес на децата и диверзитетот кај децата; да се запознаат со дидактичко-методските особености на воспитно-образовниот процес; да се оспособат да прават избор и примена на принципи, форми и методи сообразени на спецификите на индивидуалниот развој на децата; да се оспособат за организација, планирање и реализација на воспитно-образовниот процес; да се оспособат за примена на соодветни стратегиите на следење на постигнувањата на децата.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методиката на воспитно-образовната работа по математика како научна дисциплина; - Психолошки основи на воспитно-образовната работа по математика; - Карактеристики на воспитно-образовната работа по математика (стандарди и цели на воспитно-образовната работа); - Принципи на воспитно-образовната работа по Математика; - Форми на воспитно-образовната работа по Математика; - Методи на воспитно-образовната работа по Математика; - Организација, планирање и реализирање на воспитно-образовната работа по Математика; - Следење на постигањата на децата во воспитно-образовната работа по Математика. 				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Макашевска В.	Методика на воспитно-образовна работа по математика 1 (интерна скрипта)	Приватно издание
		2.	Metodi Gllavçe	Metodika e Matematikës për Arsimin Parashkollor (интерна скрипта)	Приватно издание
	3.	Министерство за труд и социјална политика	Програма за рано учење и развој	Службен весник на РМ	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Крос К. и др.	Учење математика во раното детство	Арс Ламина, скопје
		2.	Бебић, М.	Почетно математичко образование предшколске деце	Учитељски факултет, Београд
3.					

Реден број на прилогот: 67

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитно-образовната работа по природа и општество 2			
2.	Код	ЗП7 МПО2			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф.д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот/ката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да ги познава и разбира содржинските и дидактичко-методските особености на воспитно-образовната работа по природа и општество; • да се оспособи за остварување на поттикнувачко расположение за активна воспитно-образовна работа; • да се оспособи за идентификација, разбирање и употреба на различни принципи на воспитно-образовна работа; • да познава, разбира и употребува различни методи во воспитно-образовната работа по природа и општество; • да се оспособи прилагодено да употребува различни форми на воспитно-образовна работа; • да познава, разбира и употребува различни медиуми; • да ги познава фазите на воспитно-образовниот процес; • да се оспособи за самоподготвување, планирање и реализирање на воспитно-образовната работа по природа и општество ; • да се оспособи интердисциплинарно да ги поврзува содржините; • да се оспособи за управување и планирање на времето; • да се оспособи за организирање на активности од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи за дизајнирање и развивање ефикасни стратегии за воспитно-образовна работа; • да се оспособи за прилагодена примена на различни објекти во воспитно-образовната работа по природа и општество; • да познава и прилагодено да применува современи приоди во воспитно-образовната работа по природа и општество; • да познава, разбира и применува програмско-методски насоки за запознавање на предучилишните деца со природата и со општествената средина; • да познава и применува соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на децата; • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа; • да се оспособи за самостојност, критичност, самокритичност и самооценување. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. Партиципација на детето во воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>1.1. Фактори кои влијаат на активностите на детето</p> <p>1.1.1. Формирање реална слика за себе</p> <p>1.1.2. Мотивацијата на децата</p> <p>1.1.3. Детските интереси</p> <p>2. Специфичности во примената на воспитно-образовните принципи во воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>2.1. Принцип на научност и достапност</p> <p>2.2. Принцип на индивидуализација</p> <p>2.3. Принцип на систематичност и постапност</p> <p>2.4. Принцип на очигледност и апстрактност</p>				

	<p>2.5. Принцип на трајност на усвојување на знаењата, вештините и навиките</p> <p>2.6. Принцип на општествена поврзаност и животна практичност</p> <p>2.7. Корелација на наставните принципи</p> <p>3. Специфичности во примената на воспитно-образовните методи во воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>3.1. Метод на игра</p> <p>3.1.1. Дидактичка игра</p> <p>3.2. Вербално-текстуални методи</p> <p>3.3. Метод на усно изразување</p> <p>3.4. Метод на работа со текст</p> <p>3.5. Метод на набљудување</p> <p>3.6. Демонстративно-илустративни методи</p> <p>3.7. Методи на самостојна работа на децата</p> <p>3.8. Избор, примена и корелација на воспитно-образовните методи</p> <p>4. Форми на организација на воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>4.1. Фронтална форма</p> <p>4.2. Групна форма</p> <p>4.3. Тандем</p> <p>4.4. Индивидуална форма</p> <p>5. Извори на знаења и способности во воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>5.1. Непосредната средина како сознајна понуда</p> <p>5.2. Текстуални медиуми</p> <p>5.3. Визуелни медиуми</p> <p>5.4. Аудио-визуелни медиуми</p> <p>6. Тек на воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>6.1. Подготвителна фаза</p> <p>6.2. Обработка на нови содржини</p> <p>6.3. Проверка</p> <p>7. Активности за запознавање на непосредната средина</p> <p>7.1. Видови активности</p> <p>7.2. Организација на активности</p> <p>7.3. Анализа на активност</p> <p>8. Насоки за развивање успешни стратегии за воспитно-образовна работа по природа и општество</p> <p>9. Материјално-техничка основа на воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>9.1. Непосредната средина</p> <p>9.2. Дизајнирање на занималната</p> <p>9.3. Дворот во градинката</p> <p>10. Современи приоди во воспитно-образовната работа по природа и општество</p> <p>10.1. Создавање проблемски ситуации</p> <p>10.2. Истражувачки активности</p> <p>10.3. Учење со откривање</p> <p>11. Воведување на децата во сообраќајното воспитание</p> <p>12. Избор и примена на соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на децата</p>			
12.	Методи на учење: предавање, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часа

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа			
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа			
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа			
17.	Начин на оценување						
	17.1.	Тестови (два теста по 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)		70 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода			
	17.3.	Активност и учество		10 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)			
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016	
		2.	Колонцовски, Б.	Методика на воспитно-образовната работа по природа и општество	Киро Дандаро, Битола	2010	
		3.	Roller Halacev, M.	Upoznavanje predškolske djece sa okolinom	Školska knjiga, Zagreb	1978	
		4.	Jegeni, I	Metodika e punas educative arsimore nga naturës dhe shoqërise	Pedagoški fakultet, Skopje	2015	
		22.2.	Дополнителна литература				
			Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Камчевска, Б.	Предучилишното воспитание и образование како отворен систем	Графо БС, Скопје	1997	
2.	Јегени, Ј.		Улогата на прашањата на воспитаникот во создавањето на природата и општеството	Виста принт, Скопје	2012		
	3.	Murati, M., Aziz, Sh., Jegeni, L.	Metodika e njehjes së ambientit	Pedagoški fakultet, Skopje	2002		

Реден број на прилогот: 68

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичко воспитание со методика			
2.	Код	ЗП7 МВМ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание настава			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски, проф. д-р Аида Ислам, доц. д-р Мујесер Илјази			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на знаења за целите, задачите и содржините на методиката по музичко воспитание; оспособување за планирање, реализација и евалуација на активностите по музичко воспитание.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во методиката (муз. воспитание во предучилишните установи, поим, значење, подрачја, содржини, дидактички принципи); Фактори; Личноста на воспитувачот; Планирање на активностите; Методи на активностите; Форми на активностите; Наставни средства и помагала; Евалуација на наставната работа; Теми (пеење, музика и движење, слушање музика, свирење на ДМИ, основи на музичката писменост, основи на детското изразување и творење).				
12.	Методи на учење: предавање, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, работилници, индивидуална работа, групна работа, симулации и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5	
		16.2.	Самостојни задачи	40	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	35 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	45 бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за полагање завршен испит: - положен испитот Основи на музичко воспитание со музички инструменти; - освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични теста (кои можат да се заменат со бодови од устен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит).			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Талевски, Владимир	<i>Музичкото воспитание со методика</i>	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје
		2.	Islam, Aida	<i>Müzik Eğitimi Metodu</i> (интерна скрипта)	Приватно издание
		3.	Радевски Тоде, Радевска Нела	<i>Дидактичко методски прирачник за планирање и подготовка на наставата</i>	„Ирнел“ Скопје
		4.	Мујесер Илјази	<i>Учењето со песна и игра</i> (за студенти на Педагошки Факултет-Скопје, одделенска настава)	ЗУК ”Силиндарт” Гостивар
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Bratić, T., Filipović, Lj.	Muzička kultura u razrednoj nastavi	Jagodina – Priština: Učiteljski fakultet u Jagodini – Fakultet umetnosti u Prištini
2.		Радевски Т. Радевска Н.	<i>Методски прирачник по музичко образование за учители за 3 и 4 одделение,</i>	„Ирнел“ Скопје	
	3.	Атанасова-Букова А.	<i>Вокално развитие и воспитание на децата</i>	Издателско-печатна база ЕЦНКФКС.	

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА, СЕДМИ СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 69

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна работилница по јазично изразување (македонски јазик)			
2.	Код	ИП7 КРЈ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	доц. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентот се оспособува да: <ul style="list-style-type: none"> - организира креативни работилници по јазично изразување во предучилишните установи - да креира дидактички меријали за развој на јазичното изразување кај децата - да врши критичка анализа и проценка на дидактичката вредност на дидактички материјали за јазично изразување во предучилишна возраст - да развива холистички воспитнообразовен контекст. 				
11.	Содржина на предметната програма: Креативност (поим за креативност, креативен процес, продукт и креативна средина); Јазикот во стандардите за ран детски развој; Стандардите за јазик од областа на комуникацијата и основите на писменоста за деца од 4-6-годишна возраст; Развој на говорни вештини за комуникација на детето со другите луѓе; Поим, содржина и структура на креативна работилница; Осмислување на креативни работилници за: збогатување на детскиот речник; развој на говорот; поттикнување на интересот на детето кон печатените материјали (детски енциклопедии, книги со приказни, бајки и сл.); концепт на печатен текст; развој на претчитачки и претпишувачки вештини; креативно јазично изразување; интегрирани воспитнообразовни активности; развивање на имагинација преку креација / илустрација на приказна, цртеж и сл.; Дизајн и евалуација на дидактички материјали.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, работа на проекти, презентации, работилници, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		90 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	предавања – теоретска настава		30 часа
		15.2.	вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	проектни задачи		15 часа
		16.2.	самостојни задачи		15 часа
		16.3.	домашно учење		15 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	тестови			70 бода
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна), изработка на дидактички средства			20 бода
	17.3.	активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени од предвидените активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				

		Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Шеху Ф. и др.	Примена на стандардите за рано учење и развој: добри практики за поттикнување на раното учење кај малите деца: прирачник за воспитувачи	Министерство за труд и социјална политика	2014	
	2.	Група автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 – 6 години	Министерство за труд и социјална политика/ УНИЦЕФ	2008	
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Jelena Spasić	Jezičke igre u govornom razvoju	Креативни центар	2021	
	2.	Џајковска Б. и др.	50 активности за совладување на јазичните вештини	Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ - Македонија	2017	
	3.	Петковска, Б.	Методика на креативна настава по предметот македонски јазик во нижите одделенија во основните училишта	МАГОР	2008	
	4.	Slavica Maksić	Podsticanje kreativnosti u školi	IPI Beograd	2006	

Реден број на прилогот: 70

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна работилница за јазично изразување (албански јазик)			
2.	Код	ИП7 КРЈ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Љуљзим Адеми			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - Познава, разбира и разликува воспитно-образовни и функционални цели во реализирањето на дејноста на воспитно-образовната/ културно-образовната установа; - Умее да избира и да користи содржини и активности за поттикнување на креативноста, на позитивни чувства кон уметничкото творештво и кон естетското вреднување; - Ги познава и ги разбира стандардите за рано учење и развој на децата од раната детска и предучилишна возраст и ги познава и ги разбира законитостите на воспитанието и на образованието во периодот на раниот детски развој; - Умее да врши избор на воспитно-образовни стратегии и методски постапки соодветни на индивидуалните потреби на децата/учениците; 				
11.	Содржина на предметната програма: Јазикот во стандардите за ран детски развој; Стандардите за јазик од областа на комуникација на детето со другите луѓе; Организирање на креативни работилници за: 1. Слушање и разбирање на говорен јазик, 2. Зборување за себеси и комуницирање со другите, 3. Збогатување на детскиот речник; Пристапи за поттикнување на интересот на детето кон печатените материјали; Организирање на креативни работилници за: структурата и користењето на илустративните печатени материјали (препознавање на омилена книга по сликите и символите на корицата; осознавање на концептот на сликовница: автор/содржина/илустрации); активности со користење на различни детски изданија (детски енциклопедии, книга со приказни, бајки и сл.); Активности за кратко раскажување по серии слики; Елементи од пред букварскиот период: 1. Говорно и ликовно изразување на децата (цртај и раскажи), 2. Вежби за изговарање на гласови и запознавање со изгледот на некои букви; Креативни работилници за оживеани букви.				
12.	Методи на учење: аналитичко-синтетички, метод на повторување, хеуристички разговор, истражувачки метод, креативен метод и метод на проблемско излагање, повеќе соодветни техники за: говорење, читање и пишување.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	30 бода		

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			60 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			албански, македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Само евалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Алујла Јубани, Ириди Хоти, Мимоза Гјокутај	Mësimdhënia e gjuhës shqipe përmes veprimtarive krijuese dhe ndërvepruese	Роланд А. Чако	2013
		2.	Ермиони Хоџа Цекани	Libri i mësuësës së arsimit parashkollor (për grupet I, II dhe III)	Полис	2010
		3.	Лефтери Селмани, Аурела Зиси	Konceptimi dhe organizimi i veprimtarisë mësimore- edukative në arsimin parashkollor	ГЕЕР	2006
	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Бардул Мусаи	Metodologji e mësimdhënies	ЦДЕ	2006
		2.	Ермиони Хоџа Цекани	Metodika sipas fushave të zhvillimit	Полис	2012
3.						

Реден број на прилогот: 71

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна математичка работилница			
2.	Код	ИП7 КМР			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за можностите за развој на креативните способности на децата, да се оспособуват на студентите за креирање на стимулативна средина за развој и поттикнување на креативните способности; да развијат вештини и способности за дизајнирање и примена на ефикасни и креативни техники и постапки во воспитно-образовниот процес по математика; да се оспособат за избор и примена на различни стратегии за развој на креативните способности кај децата во зависност од индивидуалните потреби за развој.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Можности за развој на креативноста кај децата во раниот детски развој - Креативен субјект – дете и воспитувач поучувач - Креирање на стимулативна средина за развој и поттикнување на креативните способности на децата - Стратегии за развој на креативните способности на децата: - Учење по пат на решавање на проблеми <ul style="list-style-type: none"> - Проектни активности - Креативни логички игри - Кооперативно учење - Примена на стратегии и техники за работа во инклузивна средина 				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Макашевска В.	Методика на наставата по математика 2 (интерна скрипта)	Приватно издание	2020
		2.	Metodi Gllavçe	Metodika e Mësimdhënies së Matematikës 2 (интерна скрипта)	Приватно издание	2016
		3.	Група автори	Математика низ игра	Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ - Македонија	2016
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Крос К. и др.	Учење математика во раното детство	Арс Ламина, скопје	2016
		2.	Јовановска Митковска С., и др.	Математика низ игра, збор и разговор	Просветно Дело, Скопје	2021
	3.					

Реден број на прилогот: 72

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна работилница по природа и општество			
2.	Код	КП7 КРПО			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
1.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот/ката: <ul style="list-style-type: none"> • познавање и разбирање на содржинските и дидактичко-методичките особености на воспитно-образовната работа по природа и општество; • остварување на поттикнувачко расположение за активна воспитно-образовна работа; • способности за самоподготвување, планирање и реализирање на воспитно-образовната работа по природа и општество; • развивање на вештини за дизајнирање и примена на ефикасни и креативни техники и постапки во воспитно-образовната работа по природа и општество ; • прилагодена употреба на различни форми на воспитно-образовна работа; • интердисциплинарно поврзување на теми и содржини; • способност за управување и планирање на времето; • познавање и примена на соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на децата; • способност за комуницирање, соработка, тимска работа; • самостојност, критичност и самокритичност, самооценување. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Техники за примена на почетната метода браин сторминг во воспитно-образовната работа по природа и општество 2. Примена на кооперативни и други техники во воспитно-образовната работа по природа и општество <ol style="list-style-type: none"> 2.1 . Говорен ланец 2.2 . Седење во круг 2.3 . Вртелешка 2.4 . Игри со улоги 2.5 . Дебата за и против 3. Примена на техники за подобрување на концентрацијата во воспитно-образовната работа по природа и општество <ol style="list-style-type: none"> 3.1.Активности за планирање 3.2. Патување во фантазијата 3.3. Игри со сетилата 3.4. Работилници на иднината 4. Постапки за развивање на прашања во воспитно-образовната работа по природа и општество 5. Примена на техники за сознавање на околината <ol style="list-style-type: none"> 5.1 Истражувачки игри 5.2 Мапи на сложувалки 5.3 Карти со растенија и животни 5.4.Моделирање на набљудувањето како методска постапка 6. Техники за воведување на децата во просторна и временска ориентација <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Игри со календар 6.2 Игри со часовници 				

	6.3. Игри со географски материјали					
	7. Креативна примена на филмови					
	8. Техники за организирање на учење со решавање на проблеми во воспитно-образовната работа по природа и општество					
	9. Постапки за комбинирање на формите за работа во воспитно-образовната работа по природа и општество					
	10. Модели за систематизирање на вреднувањата на постигнувањата на децата во воспитно-образовната работа по природа и општество.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
115.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста од 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mattes, W.	Nastavne metode (75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike)	Naklada Lijevak, Zagreb	2007
		2.	Mattes, W.	Rutinski planirati-učinkovito poučavati	Naklada Lijevak, Zagreb	2007
3.	Камчевска Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016		

			Murati, M.	Metodika e mësimet të naturës dhe shoqërise	Pedagoški fakultet	1999
22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Адамческа, С.	Активна настава	Легис, Скопје	1996	
	2.	Камчевска, Б.	Развој на програми и стратегии за автоиндивидуализација на децата	Педагошки факултет, Скопје	2003	
	3.	Јегени, Л.	Улогата на прашањата на воспитаникот во сознавањето на природата и општеството	Виста принт, Скопје	2012	

Реден број на прилогот: 73

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна музичка работилница			
2.	Код	ИП7 КМУР			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски, проф. д-р Аида Ислам, доц. д-р Мујесер Илјази			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на знаења за развитокот на креативните потенцијали преку музичкото изразување и творештво; нивна практична примена во развитокот на детската креативност				
11.	Содржина на предметната програма: Креативност-поим, компоненти, развиток. Методи за развиток на креативноста кај учениците: примена на визуелниот метод; примена на предмети за музичка илустрација; примена на детски музички инструменти во музичкото изразување; изработка на дел од ДМИ; ликовни илустрации на зададена творба; решавање на зададени музички задачи претставени музички и визуелно; анализа на музички проблемски ситуации во компјутерски детски игри; примена на музички активности во корелација со математика, јазик, предмети и појави во природата и околината.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		45 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		45 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични колоквиуми (кои можат да се заменат со бодови од устен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит)				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	ммакедонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Townsend, S. Alfred	<i>Introduction to Effective Music Teaching</i>	Rowman & Littlefield Publishers, Plymouth, UK	2011
		2.	Minto, Donna	<i>Games, Ideas and Activities for Primary Music</i>	Pearson, Longman, UK	2009
		3.	Радевски, Тоде, Радевска Нела	<i>Модел на креативна музичка настава</i>	Ирнел, Скопје	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Bratić, T., Filipović, Lj.	Muzička kultura u razrednoj nastavi	Bratić, T., Filipović, Lj.	Muzička kultura u razrednoj nastavi
		2.	Радевски Т. Радевска Н.	<i>Методски прирачник по музичко образование за учители за 3 и 4 одделение,</i>	„Ирнел“ Скопје	2001
		3.	Атанасова-Вукова А.	<i>Вокално развитие и воспитание на децата</i>	Издателско-печатна база ЕЦНКФКС.	1986

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

ОД ЧЕТВРТА ГОДИНА, ОСМИ СЕМЕСТАР

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Реден број на прилогот: 74

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитната работа			
2.	Код	ЗП8 МВР			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година/осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат компетенции (знаења, ставови и вредности) за значењето на воспитната компонента во рамките на една воспитно-образовна институција (училиште или гардинка) како и оспособување за примена на современи воспитни методи, принципи, воспитни техники и стратегии во секојдневната воспитно-образовна практика со учениците/децата.				
11.	Содржина на предметната програма: Причини за занемарување на воспитната работа во училиштата/предучилишните институции- надворешни и внатрешни.Приоритети на современата воспитно-образовна институција од воспитен аспект,Потреба од современо менаџирање на одделението или групата .Педагошката ориентација на наставникот (воспитувачот) и социо-емоционалната клима во одделението- групата ; Методи и принципи на воспитна работа; Современи модели, техники и стратегии на воспитна комуникација- реституција, реалитетна терапија, Светски искуства во врска со менаџирањето на дисциплинските проблеми (САД, В. Британија, Норвешка), Интеракција и комуникација во воспитниот процес; Култура на изразување на наставникот- воспитувачот; Соработка со родителите- светски искуства.				
12.	Методи на учење: интерактивни методи :разговор, дискусија, дебати, презентации (усни, писмени), студии на случај, демонстрација, критички осврти, компарација, текст- анализа (анализа, синтеза, евалуација).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа др.активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	40	
17.	Начин на оценување усмено или писмено				
	17.1.	Тестови		2 (теста/ колоквиуми) најмногу до 70 бодови заедно	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		Најмногу до 20 бода	
	17.3.	Активност и учество		Најмногу до 10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	За редовните студенти редовност на педавања и доколку не се положат колоквиумите, се оди на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попова-Коскарова, Р	Модели, техники и стратегии за успешно менаџирање со одделението или класот	Јофи скен	2008
		2.				
		3.				
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Doverborg, E, Pramling, I	Learning and development in early childhood education (111-178)	Liber, Stocholm	1999
		2.	Rijavec, M, Miljkovic, D	Pozitivna disciplina u razreu (17-143)	IEP-Zagreb	2015
		3.				

Реден број на прилогот: 75

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по македонски јазик 2 (македонски јазик)			
2.	Код	ЗП8 ММЈ2			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	доц. д-р Весна Хорватовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се оспособат за практична реализација на плански и програмски методски активности за рано учење на македонски јазик во предучилишните установи. Преку активностите во градинките да може да ги оптимализираат постојните теоретски и практични креативни аплицирања на суштествената материја од областа на предметот и неговата корелација со другите подрачја и кај децата да остварат висок степен на развиен, култивиран, елоквентен и правоговорен, литературен и речит детски говор				
11.	Содржина на предметната програма: Гласовна страна на говорот; дискриминација на гласови, зборови, реченици ; слушање и дискриминација, видови слушање, вежби за дискриминација на гласови, зборови и реченици; артикулација - задачи и цели на воспитно образовната работа во артикулација на говорот; развојот на артикулацијата кај децата, артикулација на гласови, зборови и реченици; вежби за артикулација ; детски речник - категоријалан анализа на детскиот речник, природата на детскиот речник ; логички поврзан говор, развојен пат на реченицата; граматички правилен говор; планирање на воспитно -образовните активности по рано учење на мајчин јазик; креативната игрална применета во методиката на рано учење по македонски јазик,; сликовницата во функција на културата на говорот; драмската литература за деца во функција на методиката на рано учење по македонски јазик; говорни игри и активности во функција на методиката по рано учење по македонски јазик				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење, практично-апликативни активности				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мито Спасовски	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“	2009
		2.	Кирил Барбареев	Методика на воспитно-образовната работа по култура на говорот – практикум http://e-lib.ugd.edu.mk/449	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2015
		3.	Кирил Барбареев / Елена Ташкова	Методика на воспитно-образовната работа по развој и култура на говорот кај децата од 3 до 8 години http://e-lib.ugd.edu.mk/913	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2020
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Огненовски Т,	Методика на В.О. работа по култура на говорот	Авторизирани предавања Педагошки факултет Битола	2003
		2.	Кирил Барбареев, Лена Дамовска, Флорина Шеху	Прирачник за воспитувачите во детските градинки „Компетентен воспитувач“.	Просветно дело	2019
	3.	Лена Дамовска, Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки. Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело	2019	

Реден број на прилогот: 76

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по албански јазик 2 (албански јазик)			
2.	Код	ЗП8 МАЈ2			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Љуљзим Адеми			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се оспособат за практична реализација на плански и програмски методски активности за рано учење на албански јазик во предучилишните установи. Преку активностите во градинките да може да ги оптимализираат постојните теоретски и практични креативни аплицирања на суштествената материја од областа на предметот и неговата корелација со другите подрачја и кај децата да остварат висок степен на развиен, култивиран, елоквентен и правоговорен, литературен и речит детски говор				
11.	Содржина на предметната програма: Гласовна страна на говорот; дискриминација на гласови, зборови, реченици; слушање и дискриминација, видови слушање, вежби за дискриминација на гласови, зборови и реченици; артикулација - задачи и цели на воспитно образовната работа во артикулација на говорот; развојот на артикулацијата кај децата, артикулација на гласови, зборови и реченици; вежби за артикулација; детски речник - категоријалан анализа на детскиот речник, природата на детскиот речник; логички поврзан говор, развоен пат на реченицата; граматички правилен говор; планирање на воспитно - образовните активности по рано учење на мајчин јазик; креативната игрална применета во методиката на рано учење по албански јазик.; сликовницата во функција на културата на говорот; драмската литература за деца во функција на методиката на рано учење по албански јазик; говорни игри и активности во функција на методиката по рано учење по албански јазик				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење, практично-апликативни активности				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Ермиони Хоџа Цекани	Metodika sipas fushave të zhvillimit	Полис
		2.	Ермиони Хоџа Цекани	Libri i mësuësës së arsimit parashkollor (për grupet I, II dhe III)	Полис
		3.	Мито Спасовски	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“
	22.2.	Дополнителна литература			
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Лефтери Селмани, Аурела Зиси	Konceptimi dhe organizimi i veprimtarisë mësimore-edukative në arsimin parashkollor	ГЕЕР
		2.	Алујла Јубани, Ириди Хоти, Мимоза Гјокутај	Mësimdhënia e gjuhës shqipe përmes veprimtarive krijuese dhe ndërvepruese	Роланд А. Чако
		3.	Лена Дамовска,Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбарев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки. Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело

Реден број на прилогот: 77

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по турски јазик 2			
2.	Код	ЗП8 МТЈ2			
3.	Студиска програма	Институт за предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се оспособат за практична реализација на плански и програмски методски активности за рано учење на турски јазик во предучилишните установи. Преку активностите во градинките да може да ги оптимализираат постојните теоретски и практични креативни аплицирања на суштествената материја од областа на предметот и неговата корелација со другите подрачја и кај децата да остварат висок степен на развиен, култивиран, елоквентен и правоговорен, литературен и речит детски говор				
11.	Содржина на предметната програма: Гласовна страна на говорот; дискриминација на гласови, зборови, реченици; слушање и дискриминација, видови слушање, вежби за дискриминација на гласови, зборови и реченици; артикулација - задачи и цели на воспитно образовната работа во артикулација на говорот; развојот на артикулацијата кај децата, артикулација на гласови, зборови и реченици; вежби за артикулација; детски речник - категоријалан анализа на детскиот речник, природата на детскиот речник; логички поврзан говор, развоен пат на реченицата; граматички правилен говор; планирање на воспитно - образовните активности по рано учење на мајчин јазик; креативната игрална применета во методиката на рано учење по турски јазик.; сликовницата во функција на културата на говорот; драмската литература за деца во функција на методиката на рано учење по турски јазик; говорни игри и активности во функција на методиката по рано учење по турски јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, консултации, е-учење, практично-апликативни активности				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	45 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Присуство во 70% од предавања и вежби, положени двата колоквиуми				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	ÖZTÜRK, Ayten	Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ana Dili Etkinlikleri	Nobel Akademik Yayıncılık	2006
		2.	Ермиони Хоџа Цекани	Libri i mësueses së arsimit parashkollor (për grupet I, II dhe III)	Полис	2010
	3.	ALVER, Mehmet SÜĞÜMLÜ, Üzeyir	Kuram ve Uygulamada Dünyada Ana Dili Öğretimi	Anı Yayıncılık	2021	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	TURLA, A.	Okul Öncesi Eğitiminde Maskeler, Kostümler ve Başlıklar	Gerhun Yayınları	2006
		2.	KANDIR, N. Aral, A. YAŞAR, M.C.	Okul Öncesi Eğitim 2	Ya-Pa Yayınları	2005
3.	Лена Дамовска, Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки. Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело	2019		

Реден број на прилогот: 78

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитно-образовната работа по математика 2				
2.	Код	ЗП8 ММ2				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно – институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Четврта година/ осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за современите модели и стратегии во воспитно-образовната работа по математика; да се запознаат и да применуваат различни методски постапки за воведување на математичките поими: природни броеви, 2Д и 3Д формите; да познаваат, разбираат и применуваат различни постапки за воведување на поими од мерење и проценување на величините и ориентација во просторот; да се оспособат да прават избор и да применуваат различни методски постапки во зависност од индивидуалните образовни потреби на учениците, да се оспособат за креирање на инклузивна средина за учење математика со примена на различни стратегии, техники и ресурси за учење.					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методски постапки за обработка на содржините од множества; - Методски постапки за формирање претстави за природните броеви кај предучилишните деца; - Методски постапки за формирање претстави за геометриските форми кај предучилишните деца; - Методски постапки за обработка на содржините од ориентација во просторот; - Методски постапки за формирање претстави за мерење на времето, масата, должината за мерење кај предучилишните деца; - Ресурси за совладување на конкретни математичките содржини; - Практична примена на стратегии и техники за работа во инклузивна средина (методски хоспитации на студентите). 					
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во пар, методи на групни дискусии.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Макашевска В.	Методика на воспитно-образовна работа по математика I (интерна скрипта)	Приватно издание	2016
		2.	Metodi Gllavçe	Metodika e Matematikës për Arsimin Parashkollor (интерна скрипта)	Приватно издание	2016
		3.	Крос К. и др.	Учење математика во раното детство	Арс Ламина, скопје	2016
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Математика низ игра	Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ - Македонија	2016
		2.	Бебић, М.	Почетно математичко образование предшколске деце	Учителски факултет, Београд	2009
3.		Mira, P.	Matematika i igra za predškolce	Zagreb	2008	